

K r o n i k a Z w i ą z k o w a P Z K O

Polski Związek Kulturalno-Oświatowy
w Czeskim Cieszynie

=====

R O K 1967

Sytuacja polityczno-społeczna

Rok 1967 był nie tylko rokiem jubileuszowym w naszym Związku, rokiem obchodów 20 rocznicy powstania PZKO, ale był zarazem jubileuszowym z okazji 50 rocznicy wybuchu Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej, obchodzonej uroczystie na całym świecie przez wszystkie postępowe organizacje, partie robotnicze, komunistyczne przede wszystkim.

Z najważniejszych wydarzeń na arenie międzynarodowej czy też ogólnopanstwowej należy zannotować:

Podpisanie w dniu 27 stycznia 1967 /piątek/ w Moskwie nowego doniosłego porozumienia międzynarodowego, umowy między trzema mocarstwami atomowymi w sprawie wykorzystania Kosmosu wyłącznie dla celów pokojowych i zakazu umieszczania w Kosmosie broni nuklearnej oraz budowy umocnień czy fortyfikacji na ciałach niebieskich. Porozumienie to zostało równocześnie podpisane w Waszyngtonie oraz Londynie. /1/

Podpisanie w dniu 1 marca 1967 nowego układu między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną o przyjazni, współpracy i wzajemnej pomocy było odnowieniem podobnego układu, zawartego przed 20 laty w dniu 10 marca 1947 r.

Powstanie na terenie naszej republiki samodzielnego Czechosłowackiego Związku Kobiet /zamiast dotychczasowych Komitetów Kobiet przy radach narodowych/ na mocy uchwały Zjazdu Czechosłowackiego Związku Kobiet, który odbył się dnia 5 lipca 1967 w Pradze z udziałem ponad 1 000 delegatek i gości, wśród nich przedstawicielek Międzynarodowej Federacji Kobiet Demokratycznych /pani Soni Seifert/.

Podniesienie dotychczasowego konsulatu PRL w Ostrawie do rangi konsulatu generalnego PRL od 1 listopada 1967, przez co uzyskał on uprawnienia do reprezentowania Polski na całym terenie Moraw. /Dalszy konsulat generalny istnieje również w Bratysławie /. /2/

Doszło również do zmian personalnych w ostrawskim konsulacie. Dnia 22 września 1967 opuścił tę placówkę wicekonsul Kazimierz Janiszewski a nowym wicekonsulem został mgr Antoni Kizino, który przybył z Polski. /3/

Zdobywanie Wszechświata trwało w dalszym ciągu. Ale zaraz na początku roku zanotowano pierwsze ofiary tego wysiłku. Dnia 27 stycznia 1967 w czasie naziemskiej próby urządzeń kabiny kosmicznej "Apollo" w bazie raketowej na Przylądku Kennedy'ego nastąpiła eksplozja i pożar, na skutek czego zginęli trzej kosmonauci amerykańscy: pułkownik Grisson, pułkownik White i komandor podporucznik Chaffee. Był to pierwszy tego rodzaju tragiczny wypadek. /4/

Dalszy pożar wybuchł dnia 31 stycznia 1967 w makiecie kabiny kosmicznej w szkole medycznej kosmonautów w San Antonionie w stanie Teksas. Zginął pilot William Bartley a drugi pilot zmarł na skutek poparzeń. /4/

Dalszą ofiarą był kosmonauta radziecki Władimir Komarow, który w poniedziałek 24 kwietnia 1967 zginął w czasie lądowania po ostatnim okrążeniu Ziemi na statku "Sojuz 1". Na wysokości 7 km wypuszczony został z kabiny spadochron hamujący, ale na skutek poplątania się sznurów spadochron ten się nie otworzył. Statek więc rozbił się uderzając o Ziemię. Śmierć kosmonauty nastąpiła natychmiast. /5/

Dnia 12 czerwca 1967 wystrzelił Związek Radziecki czwartą z rzędu stację międzyplanetarną "Wenus 4" o wadze 843,5 kg. Dla przypomnienia warto dodać, że "Wenus 1" minęła tę planetę 20.5.1961 w odległości około stu tysięcy kilometrów, "Wenus 2" minęła ją dnia 27.2.1966 w odległości 24.000 km, "Wenus 3", która startowała dnia 16.11.1966 opadła na tę planetę i zaniósła tam godło ZSRR. Miękkie lądowanie stacji "Wenus 4" nastąpiło dnia 18.10.1967. Również ta stacja przyniosła tam godło państwowe ZSRR.

Dnia 14 czerwca 1967, a więc dwa dni po "Wenus 4", wystrzeliły Stany Zjednoczone w stronę planety Wenus sondę kosmiczną "Mariner 5" o wadze 243 kg, która przeleciała koło niej 19 października 1967. /6/

W czasie bliźniaczego lotu dwu statków typu "Kosmos", a to wypuszczonego dnia 27.10.1967 "Kosmosu 186" i wypuszczonego dnia 30.10.1967 "Kosmosu 188" doszło w poniedziałek dnia 30 października 1967 do połączenia się obu statków. Na orbicie dookołaziemskiej statki te się wzajemnie odszukały, zbliżyły do siebie, połączyły się i dokonały szeregu skomplikowanych manewrów. Po wspólnym locie trwającym przez 3 i pół godziny na rozkaz z Ziemi automatycznie się rozdzieliły. We wtorek 31.10.1967 "Kosmos 186" miękko wylądował na Ziemi a "Kosmos 188" kontynuował lot. /7/

Z naszego zaś terenu trzeba zanotować przynajmniej następujące wydarzenia:

Dnia 11 stycznia rozpoczął się rozruch nowego kombinatu pralniczo-czyszczalniczego w Czeskim Cieszynie. Pracuje w nim 130 osób załogi i w ciągu doby potrafi dać 1.200 kg wyczyszczonej bielizny.

Na początku roku rozpoczęto również wydobywanie węgla w nowej kopalni "Paskov" będącej pierwszą kopalnią węgla kamiennego w powiecie frydecko-misteckim.

Natomiast 7 kwietnia 1967 zatrzymały się na zawsze koła wieży wyciągowej 122-letniej kopalni "Trojca" w Ostrawie, gdzie zaprzestano wydobywania węgla z powodu nierentowności tegoż.

Dnia 7 kwietnia 1967 wstrzymano również produkcję baterii smolnej w koksowni Orłowa-Łazy. W ciągu 7 lat swego istnienia wyprodukowała 244 500 ton koksu smolnego wartości 194 miliardów Kčs. Jej pracownicy przeszli na inne koksownie. Ustało ogłomne zanieczyszczenie powietrza w tej okolicy.

Od nowego rozkładu jazdy w maju 1967 skierowano przez Hawierzów trzy pospieszne pociągi jadące na trasie Praga-Koszyce.

W sobotę 15 lipca 1967 nastąpiło nad gminami Olbrachcice, Żywocice, Cierlicko i Stonawa gwałtowne oberwanie się chmury z gradobiciem. Grad wielkości orzechów włoskich zniszczył doszczętnie plony na polu, owoce na drzewach, wybił wiele szyb i uszkodził wiele dachów. /8/

Praca Zarządu Głównego

Zarząd Główny pracował w dalszym ciągu w składzie wybranym na IX Zjeździe PZKO w dniu 4 kwietnia 1965.

Ogólnozwiązkowa Konferencja PZKO

W ramach uroczystości jubileuszu 20-lecia istnienia Związku zwołał ZGPZKO dnia 23 kwietnia 1967 w sali hotelu "Piast" w Czeskim Cieszynie Ogólnozwiązkową Konferencję PZKO. Jej zadaniem było podsumowanie dwudziestoletniego dorobku związkowego, omówienie najbardziej istotnych i zasadniczych problemów współczesnej pracy związkowej a tak samo wręczenie odznaczeń związkowych najbardziej aktywnym i zasłużonym działaczom terenowym. Referat ostatecznościowy wygłosił przewodniczący ZG Eugeniusz Suchanek. Próbował pierwszy raz dokonać określonej periodyzacji dwudziestoletniej działalności PZKO dzieląc ten okres na trzy zasadnicze okresy, a to:

Pierwszy okres, obejmujący lata 1947-1952, jako okres początkowy, w którym budowano podwaliny i poszerzano zakres działania Związku, przy czym obok PZKO pracowały jeszcze dalsze polskie organizacje społeczne jak Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej /SMP/ oraz w wychowaniu fizycznym Polska Rada Sokoła /PRS/.

Drugi okres, lata 1952-1960, jako okres, w którym na skutek ogólnopanstwowych metod również w naszym Związku zaznaczył się w znacznej mierze dogmatyzm oraz wszystko, co zwykło się nazywać "drętą mową".

Wreszcie trzeci okres od roku 1960 jako okres, gdy kierownictwo całokształtu pracy polityczno-społecznej i kulturalno-oswiatowej skupił w swym ręku jeden czołowy centralny organ naczelny, Zarząd Główny /po zlikwidowaniu na skutek uchwały VII Zjazdu powiatowych władz PZKO/.

W okresie tym starano się naprawić błędy i niedociągnięcia przeszłości i wytworzyć nową strukturę sieci organów pomocniczych przy ZG, jak również w aparacie związkowym. Interesująca była również dyskusja, która skupiała się na rzeczowym omawianiu najważniejszych problemów codziennego życia związkowego. Konferencja uchwaliła również odezwę do członków, która została opublikowana w Głosie Ludu.

Podniosły i uroczysty charakter miała również chwila wręczenia odznaczeń związkowych. Otrzymało je ponad 250 aktywistów przeważnie w postaci srebrnych odznak "Za zasługi". Około 400 dalszych odznak - brązowych - miało zostać wręczonych działaczom Związku na uroczystościach jubileuszowych w poszczególnych Kołach PZKO. Ta wielka ilość odznaczeń świadczyła więc o tym, że w terenie pracowało w ubiegłym dwudziestoleciu wielu ofiarnych, działaczy, którzy sobie swą sumienną pracą na to wyróżnienie zasłużyli.

Po wyczerpaniu oficjalnego programu konferencji odbył się jeszcze program artystyczny w wykonaniu zespołu "Rytmiki" przy ZG PZKO oraz chóru żeńskiego "Harfa" z Czeskiego Cieszyńska. /9/

Z e b r a n i a plenarne i ważniejsze prezydialne

Zarząd Główny zbierał się regularnie na zebrania plenarne i prezydialne w ciągu całego roku. Z nich trzeba omówić:

31 stycznia 1967 - zebranie plenarne: Omówiono na nim pracę organów związkowych /referował przewodniczący Eugeniusz Suchanek/, sprawozdanie z działalności oświatowej wraz z perspektywami na przyszłość, realizację budżetu za rok 1966, przeprowadzono kontrolę przebiegu Walnych Zebrań Koł, uchwalono zwołać ogólnozwiązkową konferencję na 23 kwietnia 1967, zaakceptowano program tej konferencji oraz zaakceptowano również roczne zestawienie wypłat z konta "Budowy 20 świetlic" a tak samo dalsze umowy w sprawie budowania czy adaptacji lokali klubowych. /10/

11 kwietnia 1967 - zebranie plenarne: Omówiono działalność kulturalną w formie kontroli przyjętych uchwał, zatwierdzono program konferencji ogólnozwiązkowej, ustalono prowadzących /przed południem Adolf Kubeczka, po południu Henryk Szmeja/ osoby do wręczenia odznaczeń /członkowie prezydium: Adolf Kubeczka, Jan Pribiła, Eugeniusz Suchanek i dr Józef Maćura/, wybrano komisję do opracowania odezwy do członków jako uchwały konferencji, akceptowano sprawozdanie z Walnych Zebrań Koł oraz uchwalono listę kandydatów do odznaczeń związkowych. /11/

13 czerwca 1967 - zebranie plenarne: Na zebraniu tym było obecnych 41 członków plenum, 3 członkowie Komisji Rewizyjnej oraz jako goście tow. Květoslav Hřivná i Kubala z ramienia Komitetu Okręgowego KPC. Na programie obrad były sprawy kadrowe, przygotowanie Festiwalu, akceptacja planu pracy na II półrocze roku oraz sprawy organizacyjne.

W sprawach kadrowych plenarne zebranie uwzględniając stan zdrowotny przewodniczącego Eugeniusza Suchanka, przychyliło się do jego prosby i postanowiło:

- a/ z dniem 31 lipca 1967 rozwiązać z nim stosunek służbowy z tym, że funkcję przewodniczącego będzie nadal wykonywać nadal jako pracownik społeczny;
- b/ przywrócić funkcję sekretarza Zarządu Głównego w myśl statutu związkowego i regulaminu wewnętrzno-organizacyjnego;
- c/ do funkcji sekretarza mianować z dniem 15 czerwca 1967 członka Prezydium Tadeusza Chrzęszcza, który z dniem 1 lipca 1967 przejdzie na etat ZG PZKO;
- d/ z dniem 15 czerwca 1967 Plenum mianuje Tadeusza Chrzęszcza członkiem sekretariatu i od tego dnia jest on odpowiedzialny za pracę sekretariatu;
- e/ Plenum zwalnia Eugeniusza Suchanka z członkostwa w sekretariacie oraz członkostwa w Komitecie redakcyjnym "Zwrotu" - na jego własną prośbę;
- f/ Plenum powołuje na członka komitetu redakcyjnego "Zwrotu" Tadeusza Chrzęszcza;
- g/ Plenum zwalnia również z dniem 15 czerwca 1967 z funkcji wiceprzewodniczącego ZG Henryka Szmeję i mianuje wiceprzewodniczącym dr Józefa Macurę.

18 lipca 1967 - zebranie prezydyjne: Zebranie to zaakceptowało wyniki konkursu dekoracji okien wystawowych na 20-lecie PZKO /patrz dalej/, bardzo dodatnio oceniło przebieg Festiwalu /patrz również dalej/ zatwierdzono udzielenie nagród za pochod festiwalowy /również dalej/. Poza tym wydelegowano na uroczystości święta państwowego PRL w kinie "Vesmír" w Ostrawie Tadeusza Chrzęszcza, Jana Pribulę, Adolfa Kubęczkę i Eugeniusza Suchanka. Prezydium zaakceptowało również wręczenie "medali 20-lecia PZKO" Telewizji Katowice, redakcji "Poglądów" w Katowicach oraz byłemu konsulowi generalnemu inż. Stefanowi Wengierowowi płaikety pamiątkowej PZKO.

12 września 1967 - zebranie prezydyjne: Omawiano przygotowanie do szkolenia politycznego członków organu oraz sprawy organizacyjne. Obecny był jako gość wicekonsul PRL w Ostrawie Kazimierz Janiszewski w celu pożegnania się, bo ukończył swój staż służbowy na naszym terenie i miał odjechać do Polski. /13/

3 października 1967 - zebranie prezydyjne: Omawiano sprawę budżetu choru Hasła przy ZG PZKO, sprawozdanie z pobytu delegacji Csemadoku w Zarządzie Głównym, tezy ogólnozwiązkowej dyskusji przedjazdowej oraz pomoc PZKO w wyszukiwaniu osób, które położyły zasługi na polu opieki nad pomnikami walki i męczeństwa bohaterów drugiej wojny światowej i ofiar faszyzmu. Do omawiania tego punktu byli obecni przedstawiciele konsulatu PRL w Ostrawie - konsul mgr Kazimierz Kos i nowy wicekonsul mgr Antoni Kizino.

10 października 1967 - zebranie plenarne: Omawiano tezy i projekt przebiegu przedzjazdowej ogólnozwiązkowej dyskusji postanowiono ogłosić tezy w "Głosie Ludu" oraz przesłać listy do Koł z informacjami o zakresie i przebiegu dyskusji.

Na zebraniu tym obecna była p. Stanisława Zawadzka, wiceprzewodnicząca Ligi Kobiet z Polski, która przebywała na naszym terenie na zaproszenie Czechosłowackiego Związku Kobiet, redakcji "Głosu Ludu" i ZG PZKO. Pani Zawadzka ofiarowała ZG PZKO dwutomowe dzieło pt. "Polska", zaś przewodniczący ZG PZKO Eugeniusz Suchanek wręczył jej "Medal 20-lecia PZKO".

19 grudnia 1967 - zebranie plenarne: Przedyskutowano i uzupełniono projekt planu działalności na I półrocze 1968, po czym go uchwalono. Podjęto również uchwałę o reorganizacji aparatu ZG z tym, że z dawnych trzech wydziałów /organizacyjnego, kulturalnego oraz oświatowego/ utworzono tylko dwa wydziały, a to wydział organizacyjno-gospodarczy oraz kulturalno-oświatowy.

Plenum uchwaliło również na wniosek kierownika wydziału organizacyjno-gospodarczego Henryka Szmei nabycie przez ZG na własność budynku nr 16 na ulicy Božka w Českim Cieszynie od Gminy Żydowskiej w Ostrawie dla celów PZKO. Kosztorys remontu i przygotowania dla potrzeb związkowych referował inż. Bronisław Firla. Równocześnie Plenum uchwaliło zobowiązać wszystkie Koła do podania informacji o stanie i opiece nad miejscami i pomnikami walki i męczeństwa z okresu II wojny światowej na naszym terenie.

I n n e s p o t k a n i a

Narady obwodowe we wszystkich obwodach odbyły się dnia 5 kwietnia 1967. Omawiano na nich przygotowania do centralnych obchodów 20-lecia oraz szereg spraw charakteru organizacyjnego.

Konferencja prasowa z okazji 20-lecia PZKO odbyła się we czwartek dnia 13 kwietnia 1967 w salce "Dziupli" w siedzibie ZG. Obecni byli przedstawiciele redakcji np. "Zemědělských novin" z Pragi, czasopism okręgowych i powiatowych. W salce posiedzeń ZG wyświetlono obecnym również filmy z Festiwalu. Poza tym goście zapoznali się bezpośrednio z pracą terenową Związku. Zwiedzili Klub Koła PZKO w Olbrachcicach, gdzie właśnie zajęcia z dziećmi prowadziła nauczycielka Gunkowa oraz Klub w Darkowie, gdzie również p. Janina Zyder prowadziła lekcję rytmiki z dziećmi. /15/

Na początku maja 1967 odbyło się w ZG PZKO spotkanie przedstawicieli okręgowych władz partyjnych i organów władzy ludowej z przedstawicielami ZG PZKO. Obecni byli: Oldřich Voleník /sekretarz naczelny KO KPC Ostrawa/, Jan Mušal /przewodniczący ORN Ostrawa/, Květoslav Hřivna /kierownik wydziału ideologicznego KO KPC/, Zd. Kubala /pracownik wydziału ideologicznego KO KPC/, pierwsi sekretarze KP KPC z Karwiny i Frydku-Mistku tow. F. Meduna i V. Blažek, zaś ze strony PZKO przewodniczący Zarządu

Głównego Eugeniusz Suchanek, wiceprezesa ZG Adolf Kubeczka i Henryk Szmeja oraz członkowie Prezydium ZG Tadeusz Chrzęszcz i dr Tadeusz Siwek. Przewodniczący ZG PZKO Eugeniusz Suchanek przedstawił obecnym projekty i założenia obchodów Roku Jubileuszowego PZKO. W dyskusji goście wyrażali się dodatnio i z uznaniem o pracy i dalszych zamierzeniach w pracy Związku. Na zakończenie przewodniczący ZG Eugeniusz Suchanek wręczył gościom pamiątkowe "Medale 20-lecia PZKO". /14/

We wtorek dnia 21 października 1967 odbyło się w ZG PZKO dalsze spotkanie z dziennikarzami z redakcji "Zwrotu", "Głosu Ludu", "Ozvěn-Echa", "Ogniwa", "Jutrenki", redakcji polskich audycji radia ostrawskiego. Nie było tylko przedstawiciela "Naszej gazетки". Dyskutowano nad tezami ogólnozwiązkowej dyskusji przed X Zjazdem PZKO i problemami działalności związkowej. /16/

I m p r e z y p u b l i c z n e

Rendez-vous z piosenką

W sobotę dnia 6 maja 1967 odbyła się tradycyjna impreza ZG PZKO - przegląd całorocznej pracy kameralnych zespołów wokalnych i solistów pod nazwą "Rendez-vous z piosenką" w Domu Kultury kopalni Gottwald w Suchej Górze z okazji 20-lecia PZKO oraz 40-lecia zorganizowanego śpiewactwa na naszym terenie.

W programie artystycznym wzięli udział: tercet żeński "Przełęczy" z Mostow p, Jabł., kwartet męski Piechaczka z Trzyna, "Wesoła Siódemka" z Karwiny VI, kwartet męski "Hejnał-Echo" z Karwiny I, zespół żeński "Podlotki" z Nawisia-Jasienia, "Melodia" i "Gama" z Suchej Górze oraz solisci: Jadwiga Niemiec-Kałużanka, Karol Poncza i Piotr Dostał. Konferansjerem była Halina Kubeczka. /17/

Rewia Dziecięca w Cz. Cieszyńskie

Organizowana przez dział taneczny ZG PZKO impreza pod tym tytułem odbyła się dnia 7 czerwca 1967 w czesko-cieszyńskim teatrze. Wykonawcami programu byli: dziecięcy zespół rytmiki przy ZG PZKO i dziecięcy zespół przy Klubie Zakładowym kop. Gottwald w Suchej Górze, podwójny tercet żeński PDSP Cz. Cieszyń oraz recytatorzy: Romek Kalina, Jadwiga Ondrzejek, Bogdan Prymus, Liliana Zahradnik, Emil Filipek, Jolanta Stala. Konferansjerami zaś byli: Roman Kolasa i Leszek Wronka. Oprawę muzyczną dali Zipser i Tadeusz Przyhoda.

Program rozpoczęto pięknymi ewolucjami rytmiczno-tanecznymi, potem zaś układ pod tytułem "Kwiat lotosu", taniec klasyczny "Gaik", "Mazurek" Chopina, "Poleczka" i "Walc". Punkty taneczne przeplatali konferansjerzy oraz recytatorzy wraz z zespołem wokalnym PDSP "Syrenki". Całość programu przygotowali: Helena Wojnarowa /kierownictwo artystyczne/, Wanda Cejnarowa /kierownictwo literackie/, Janina i Kazimierz Ferfecy /kierownictwo organizacyjne/. Kostiumy projektował Władysław Cejnar, szyły je zaś pracowniczki kostiumerii ZG PZKO.

Rewia ta była godnym przyczynkiem do obchodów Roku Jubileuszowego PZKO pokazując głównie wyniki pracy związkowej z dzieckiem. /18/

Odsłonięcie tablicy pamiątkowej na Kozubowej

W niedzielę dnia 11 czerwca 1967 odbyło się uroczyste odsłonięcie tablicy pamiątkowej ku czci Władysława Wojcika na budynku schroniska turystycznego na Kozubowej.

Władysław Wójcik był jednym z ofiarnych pracowników społecznych w okresie międzywojennym. Z zawodu nauczycielem pełnił funkcję inspektora szkolnego dla publicznych szkół polskich w powiecie czeskocieszyńskim a poza tym był gorliwym propagatorem sportu i turystyki. Był jednym z założycieli towarzystwa turystycznego "Beskid Śląski" oraz długoletnim jego prezesem. Na jego wniosek "Beskid Śląski" wybudował na gorze Kozubowej w naszych Beskidach jedyne polskie schronisko turystyczne. W czasie okupacji hitlerowskiej był więziony w obozach koncentracyjnych, gdzie zginął. Dlatego też tablica pamiątkowa ku jego czci zawisła na murze schroniska. Organizatorem uroczystości odsłonięcia jak również całej akcji związanej z umieszczeniem tej tablicy było Koło Nauczycieli-Emerytów przy ZG PZKO jako byłych współpracowników i towarzyszy Władysława Wojcika.

Zanótować jeszcze trzeba i ten fakt, że odsłonięcie odbyło się przy mizernej pogodzie a jednak na szczycie Kozubowej zebrała się spora liczba uczestników. /19/

WYSTAWA 20-LECIA PZKO

W sali wystawowej w Karwinie I-Mieście została zainstalowana wystawa dwudziestoletniego dorobku Związku z okazji jego 20-lecia. Otwarta była od niedzieli dnia 18 czerwca do poniedziałku 3 lipca. Wystawa składała się z paneli o formach geometrycznych, na których były umieszczone poszczególne eksponaty /fotografie, fotokopie/ i wypisane różne dane statystyczne i inne o działalności związkowej. Były tam również różne diagramy liczbowe, poszczególne pozycje wydawnicze SLA oraz inne dowody czynności PZKO.

Przemówienie okolicznościowe wygłosił przy otwarciu tej wystawy wiceprzewodniczący ZG PZKO Adolf Kubeczka, który również przeczytał symboliczną wstęgę.

Projektodawcą i wykonawcą całej ekspozycji był Stanisław Kraus z Trzyna, autorem tekstów Alojzy Mańka, libretto wystawy opracował Brunon Wacławczyk.

FESTIWAL JUBILEUSZOWY

Festiwal Jubileuszowy 20-lecia PZKO odbył się przy wspaniałej upalnej pogodzie w sobotę 1 lipca oraz niedzielę 2 lipca 1967 w parku im. Bożeny Němcovej w Karwinie I-Miście.

W s o b o t e odbyły się w parku B. Němcovej rozgrywki finałowe Igrzysk Sportowych z udziałem młodzieży szkolnej polskich szkół powiatu karwińskiego i frydecko-misteckiego. Współzawodnictwo przebiegało w dyscyplinach lekkoatletycznych, przysposobienia wojskowego, grach zespołowych, piłce nożnej oraz w zawodach sztafetowych. Jedną z dyscyplin był również kwiz "Co wiem o PZKO".

Po południu odbyła się rewia zespołów artystycznych - dziecięcych, recytacyjnych i wokalnych. Udział wzięły zespoły rytmiki z Czeskiego Cieszyńska i Suchej Górnej, "Bambola" z Orłowej oraz gościnny zespół z Polski "Podhaliki".

Wieczorem zaś odbyła się podobna rewia, ale tym razem popularnych piosenkarzy i zespołów kameralnych z naszego terenu. Miała ona charakter wybitnie młodzieżowy. Wzięli w niej udział piosenkarze Barbara Palowska, Piotr Dostał, Henryk Sumera, Arnošt Bracháček, Krystyna Farnik, Pawełka Mikeska oraz zespoły "Melodia", "Gama", "Wesoła Siódemka".

W n i e d z i e l e - głównym dniu Festiwalu, już przed południem odbyły się dwie atrakcyjne akcje, a to:

W parku B. Němcovej, na scenie amfiteatru, odbył się pokaz polskiej mody, przygotowany przez Społdzielnię Przemysłu Artystycznego "Moda Damska" z Warszawy, gdzie zgromadziło się bardzo dużo widzów, głównie pki żeńskiej.

Na boisku sportowym w Karwinie VI-Nowym Miście odbył się program sportowy dla zwolenników i kibiców piłki nożnej. Pierwszy mecz grały drużyny "oldboyów" /czyli "starych panów" / najważniejszych byłych polskich klubów sportowych a to "Polonii" Karwina i "Siły" Trzynieć. Wynik meczu 6:2 /3:1/. Drugi mecz, główny, którego uroczyste rozpoczęcie przeprowadził ambasador PRL z Pragi Włodzimierz Janiurek, grały drużyny "Baník" kop. 1 Maje z Karwiny i "Cracovia" Kraków z wynikiem 0:2 /0:2/.

Poza tym był czas na zwiedzenie wystawy dorobku dwudziestolecia w sali wystawowej w Karwinie I.

Po południu odbył się główny program festiwalowy. Rozpoczęto olbrzymim, niezwykle barwnym i urozmaiconym pochodem festiwalowym z udziałem wszystkich naszych zespołów terenowych wraz z zespołami szkolnymi, zespołami gościnnymi, członków i sympatyków PZKO. Pochód wyruszył od końca osiedla Karwina VI-Nowe Miasto, przechodził główną ulicą tego osiedla koło Domu Kultury, gdzie znajdowała się trybuna honorowa z bardzo licznymi gośćmi i szedł dalej przez rynek frysztacki do parku B. Němcovej, gdzie odbył się centralny program artystyczny na pięknie i estetycznie udekorowanym podium. Jak wspomniano, była piękna, słoneczna pogoda, dokuczał nawet upał.

Program artystyczny rozpoczęły hymny państwowe oraz występ połączonych chorów pod kierownictwem Eugeniusza Fierli. Zaspiewano 3 piosenki: "Polonez" Maszynskiego, "Hej, wy gory" Pawła Kalety oraz "Pieśń zwycięstwa" Fierli. Następnie główne przemówienie wygłosili: przewodniczący ZG PZKO Eugeniusz Suchanek oraz pierwszy sekretarz KO KPC Oldřich Voleník. Potem po zdrowieniu i upominki przekazali jeszcze przedstawiciele Komitetu Wojewódzkiego PZPR z Katowic i przedstawiciele gorników kopalni Dębiensko z Czerwionki.

Pokazano następnie w wykonaniu najlepszych naszych zespołów i solistów montaż pt. "20 lat PZKO" według scenariusza opracowanego przez Henryka Jasiczka, w reżyserii Alojzego Kudziełki. Konferansjerami byli: Halina Kubeczka, Janusz Bógek /jako listonosz/ i Ludwik Cieniąła /w stroju góralskim/. W ramach tego montażu została wykonana również publicznie po raz pierwszy piosenka festiwalowa w opracowaniu muzycznym Eugeniusza Fierli do słów Henryka Jasiczka mająca następujący tekst:

1. Tę naszą piosenkę tak lubię ,
tak bardzo pomagannam żyć.
Przy pracy, w świetlicy czy klubie,
kto śpiewa, wesoły chce być.
Tej piosenki się uczyć nie trzeba,
chcesz gwizdać - pomoże ci kos,
do tanca poprosi kolegę,
do klubu mileży ci ktos.
Dwadziestcia lat,
jak biało-czerwony kwiat,
dwadziestcia lat
z radością wciąż za pan brat,
dwadziestcia lat
my razem zmienimy świat;
nie bądź samotny,
na ciebie czekamy już
dwadziestcia lat.
2. Od starej Karwiny po Szańce,
znad Olzy po beskidzki szczyt,
tej ziemi ojczystej po kraniec,
kto prawy, ten wierny chce być.
Wierności nas uczyć nie trzeba,
nas życie nie rzuci na bżzeg.
Nie złamię nas wrogosc i liczba,
bo przyjaźń syci jak chleb.
Dwadziestcia lat.....itd.

Wykonawcami programu tej pierwszej części byli soliści Jadwiga Niemiec-Kałużanka oraz F. Kornas /piosenka festiwalowa i inne/, zespół "beatlesów" POSS Cz.Cieszyn /wiązanka piosenki śląskich/, Piotr Dostał /piosenka/, zespół taneczny "Olza", chor szkolny "Jabłonka", zespół regionalny z Sibicy, zespół piosenki i tanca "Gornik".

Drugą część programu artystycznego wykonali zespoły gościnne jak: węgierski zespół piosenki i tanca Csemadoku z Galanty, zespół piosenki i tanca ukraińskiego KSUT-u "Karpatian", czeski zespół piosenki i tanca "Opavica" oraz dwa zespoły regionalne z Polski - "Podhaliki" oraz "Opocznianka". Te ostatnie dwa zespoły występowały już w godzinach wieczornych, gdy odbył się jeszcze pokaz mody

polskiej /skrócony pokaz przedpołudniowy/ oraz koncert orkiestr dętych kopalni "Dębiensko" z Polaki oraz kopalni "Zápotocký" z Orłowej II-Łazów.

Zabawa towarzyska, która się rozpoczęła po zakończeniu programu artystycznego, trwała w miłym i przyjacielskim nastroju do późnych godzin nocnych. Trzeba zaznaczyć, że poza wspaniałą pogodą dopisała jak organizacja całej imprezy, tak również aprowizacja i możliwość zaspokojenia wszystkich potrzeb życiowych a tak samo kulturalnych /stoiska z książkami, wyrobami "Cepelii" z Polski i upominkami/.

Gośćmi Festiwalu Jubileuszowego byli: Oldřich Váleník /przedstawiciel KC KPC i pierwszy sekretarz KO KPC w Ostrawie/ Kazimierz Janiszewski /wicekonsul PRL w Ostrawie/ Josef Budinský /przewodniczący północnomorawskiej Okręgowej Rady Narodowej w Ostrawie/, Marie Míková /pierwszy sekretarz KO FN w Ostrawie/, Josef Válek /przewodniczący Okręgowej Rady Związków Zawodowych -ROH/ dr Jiří Barták /pracownik KC KPC dla spraw narodowościowych w Pradze/; delegacja Komitetu Wojewódzkiego PZPR z Katowic w składzie: Jozef Grygiel /kierownik Wydziału Propagandy KW PZPR/, Zbyszek Mikołajczyk /kier. Wydz. Kultury Woj. Rady Narodowej/, Zdzisław Olszak /sekretarz KM PZPR Częstochowa/, Jan Piotrowski /pierwszy sekretarz KM PZPR Siemianowice/, tow. Pasieka /sekretarz KP PZPR Kłobucko/, Jerzy Bieronński /redaktor "Trybuny Robotniczej/ delegacja powiatu karwińskiego w składzie: František Meduna /pierwszy sekretarz KP KPC/, Vladimír Sroka /sekretarz KP KPC/, Josef Polák /wiceprzewodniczący PRN/, Jan Tichavský /przewodniczący Pow. Rady Związków Zawodowych/, Jan Štěpánek /przewodniczący KP ČSM/, Emil Kentor /przewodniczący MRN w Karwinie/; delegacja powiatu frydecko-misteckiego w składzie: inż. Vladimír Blažek /pierwszy sekretarz KP KPC/, Oldřich Pánek /przewodniczący PRN/, Miloslav Popelář /sekretarz KP KPC/, Mirosław Boublík /dyrektor Huty Trzynieckiej/, Zdenka Svobodová /dyrektor VUML/, Josef Hečko /generał, poseł do Zgromadzenia Narodowego w Pradze/; dalej goście z Olsztyna, Raciborza, Tarnowskich Gór, węgierskiego Csemadoku, kierownictwo Centralnego Związku Spółdzielni Przemysłu Artystycznego "Cepelia" z Warszawy, przewodniczący klubu sportowego "Cracovia" z Krakowa, przedstawiciele Polskiego Radia, Telewizji z Katowic itd. /21/

Wyniki konkursów z okazji Festiwalu

Z okazji Festiwalu ZG PZKO ogłosił szereg dodatkowych konkursów dla uświetnienia całego przebiegu uroczystości centralnych dwudziestolecia Związku, a to:

1. Konkurs na najlepszą dekorację okien wystawowych na 20-lecie PZKO. Wyniki tego konkursu były następujące:

I nagrodę w wysokości 500 Kčs przyznano okhu wystawowemu "Textil Ostrawa" w Orłowej I, ul. Dworcowa - dekorator Vladimír Onderek.

II nagrody nie przyznano.

III nagrodę w wysokości 300 Kčs przyznano kolektywowi księgarni "Kniha -Polska Książka" w Czeskim Cieszynie.

Oprócz tego przyznano 4 wyróżnienia po 100 Kčs, które zyskał: S.Drobisz, J.Ochodek, H.Wawraczowa, A.Ruszczyńska. /22/

2. Konkurs na najbardziej pomysłową i oryginalną grupę w pochodzie. Wynik konkursu na podstawie oceny specjalnej komisji przedstawiał się tak:

Dwie równorzędne I nagrody po 2.000 Kčs uzyskały Koła w Łąkach nad Olzą oraz Cz. Cieszynie-Sibicy.

Drugą nagrodę w wysokości 1.500 Kčs zyskało Koło PZKO Wędrynia.

Cztery trzecie nagrody po 1.000 Kčs zyskały Koła PZKO Marklowice Dolne, Orłowa I, Stonawa i Sucha Gorna.

Poza tym przyznano następujące wyróżnienia:

Średnia Szkoła Ekonomiczna w Cz. Cieszynie - 500 Kčs.

Koła PZKO: Karwina III-Darków /400 Kčs/, Olbrachcice /300 Kčs/, Jabłonków /300 Kčs/, Karwina I-Miasto/300 Kčs/, Karwina V-Stare Miasto /300 Kčs/, Karwina VI-Nowe Miasto /300 Kčs/, Skrzeczów/300 Kčs/, Cz.Cieszyn /300 Kčs/. /23/

E c h a Festiwalu

Karwinński Festiwal Jubileuszowy był okazją do zapoznania się z życiem i pracą naszego Związku ze strony szerokiej karwinskiej publiczności /która po raz pierwszy widziała taką masową akcję polską/, jak również szerszego społeczeństwa a tak samo i społeczeństwa w Polsce.

Przyczyniły się do tego przede wszystkim obszernie artykuły prasowe o samym festiwalu i o pracy PZKO w takich gazetach jak Nová svoboda, Trybuna Robotnicza, w prasie powiatowej po obu stronach granicy, w czasie audycji radiowych z Ostrawy i Katowic. Na specjalne wyróżnienie zasługuje Telewizja Polska z Katowic /której ekipa filmowała cały przebieg festiwalu/ a która już w dniu 6 lipca /czwartek/ w "Rozmaitościach kulturalnych" podała fragmenty pochodów i programu festiwalowego. Dalsza audycja odbyła się we wtorek 11 lipca a trzecia we czwartek 20 lipca 1967 z tytułem "Za Olzą". Były to już jednak programy całości obchodów festiwalowych w 20-minutowym opracowaniu, z tego trzeci raz był to program na fali ogólnokrajowej. Nie od rzeczy będzie wspomnieć, że kopię tego filmu festiwalowego otrzymał Zarząd Główny PZKO do dyspozycji razem z tzw. scinkami, tj. zdjęciami nie wykorzystanymi w tym 20-minutowym filmie. /24/

Manifestacja na Żwirkowisku

W dniu 17 września 1967 odbyła się z okazji 35 rocznicy tragicznej śmierci Żwirki i Wigury w Cierlicku manifestacja przyjaźni z udziałem ponad 3.000 obywateli i wielu gości z Polski, między innymi delegacji Aeroklubu z Bielska-Białej w składzie: przew. Oskar Mędrzak, mgr.inż. Tadeusz Gajda /prezes Aeroklubu/, ppłk. Stanisław Fedyszyn /wiceprzewodniczący Aeroklubu/ i płk. Edward Paterek. Był również obecny syn kpt. Żwirki Henryk Żwirko wraz z żoną i córką. Dalszymi gośćmi była delegacja konsula PRL z wicekonsulem grem Kazimierzem Kosiem na czele. Z gości czechosłowackich byli obecni: Marie Miková /sekretarz KO FN/, ppłk. Miroslav Lindowský /przewodn. Okręgowego Zarządu Svazarmu/ i dalsi.

Po koncercie orkiestry dętej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych zagaik uroczystosc Chór Nauczycieli Polskich piesnią "Gaude mater", po czym przemówienia okolicznosciowe wygłosili: ppłk. Lindovský, ppłk. Stanisław Fedyszyn, zaś w imieniu naszego społeczeństwa poeta Henryk Jasiczek.

Następnie przy dźwiękach marsza żałobnego F. Chopina delegacje złożyły wieniec i kwiaty pod pomnikiem obu bohaterów lotników.

Po południu zaś odbył się w Domu Kultury w Cierlicku koncert Choru Nauczycieli Polskich. Przemówienie okolicznosciowe wygłosił tam Józef Stebel - opiekun Żwirkiwiska.

/25/

Jubileusz akademickiej "Jedności"

W roku bieżącym upływa pełnych 40 lat od założenia na naszym terenie Związku Akademików Polskich w Czechosłowacji "Jedność" /założonego w roku 1927/. Dla uczczenia tej rocznicy urządził ZG PZKO wraz z samorządem Sekcji Akademickiej "Jedność" w dniu 23 września 1967 interesującą imprezę jubileuszową.

Przy tej okazji trzeba wspomnieć, że Sekcja Akademicka "Jedność" przy ZG PZKO wytworzyła się na kolejnych spotkaniach akademików poszczególnych środowisk w Ośrodku Szkoleniowym ZG PZKO w dniu 213 września 1967 /sobota i niedziela/ z udziałem seniorów, członków dawnej międzywojennej "Jedności". W myśl postanowień powyższych na tym spotkaniu powstała wspomniana sekcja przy ZG PZKO, której przewodniczącym został Karol Krzywón. Poza tym utworzył się również "Klub seniorów", którego tymczasowym przewodniczącym został dr Józef Krzywón.

Sama uroczystosc jubileuszowa miała bardzo uroczysty charakter. Przemówienie okolicznosciowe, zawierające skróty dziejów międzywojennej "Jedności" wygłosił były prezes tej "Jedności" dr Paweł Rysz. W programie koncertu wystąpiły zespoły i soliści: Chór Nauczycieli Polskich, zespół "Melodia", kwartet męski Piechaczka, chór seniorów "Jedności" z dyrygentem Emanuelem Guziurem, Oswald Bugiel, Jadwiga Niemiec-Kałużanka i Karol Poncza. Przy fortepianie była Marta Bury. Słowo wiążące wygłaszali mgr Kiełbiński i dr Józef Macura.

/26/

Występy zespołu z Pszczyny

W sobotę 30 września 1967 w sali Domu Przyjaźni w Karwinie I-Miescie oraz w niedzielę 1 października 1967 w sali Domu Kultury kopalni A. Zápotocký w Orłowej II-Miasteczku występował ze swym całonocnym programem Zespół Piosenki i Tańca z Pszczyny, pracujący przy Klubie Związku Społeczności "racy". Kierownikiem artystycznym jest Aleksander Spyra, choreografem Alina Nowak, kierownik chóru Robert Szewieczek. Zespół ten bawił u nas na zaproszenie ZG PZKO w zamian za występy naszego zespołu "Górnik" w Pszczynie. Program składał się z obrazków widowiskowych jak: "U nas dóni na zapustyż", "Tańce lubelskie" oraz "Tryptyk pszczyński". Występy tego zespołu były organizowane na zagajenie tegorocznego Miesiąca Oświaty, Książki i Prasy. Z tej okazji na występie w Karwinie I-Miescie przemówienie okolicznosciowe wygłosił wiceprzewodniczący ZG Adolf Kubeczka.

/27/

Jesienne rendez-vous

Trzecie z kolei "Jesienne rendez-vous" organizowane przez ZG PZKO i redakcję "Głosu Ludu" odbyło się dnia 27 października 1967 w sali hotelu "Piast" pod hasłem "Cała sala śpiewa z nami na jesiennym rendez-vous". W programie artystycznym brali udział: zespół taneczny "Olzy", "Bambola", piosenkarze Barbara Palowska i Piotr Dostał, konferansjerkę prowadziła Halina Kubeczka. Ocena tego wieczoru była bardzo zróżnicowana i zawierała oceny nawet całkiem sprzeczne. Jednym się impreza podobała, inni oświadczała, że całość "nie zachwyciła", nużyła... /28/

Festiwal Piosenki w Trzyncu

Tradycyjny, bo już V Festiwal Piosenki w Trzyncu organizowany przez Koło PZKO Trzynec-Leszna i ZG PZKO odbył się w sobotę dnia 11 listopada 1967 w sali Domu Robotniczego w Trzyncu. Grała orkiestra Zbigniewa Brzuski, zgłoszonych było 17 piosenkarzy. Konferansjerem był Kazimierz Gołębiński z Cieszyńska /Polska/. Jury tworzyli: Fr. Trnka i Dr. Volejnick z rozgłośni ostrawskiej, Zofia Kowalczyk, Eugeniusz Fierla i Edward Kaim z ramienia ZG PZKO.

W konkursie piosenek zwycięskimi piosnkami zostały: Pierwszej nagrody nie przyznano.

Drugą nagrodę zyskała piosenka "Tak łatwo..." a trzecią nagrodę piosenka "W tę noc...". Wyróżnienia zas otrzymały piosenki "Czas jesieni" i "Obcy świat" w wykonaniu Henryka Sumery do słów Gabriela Palowskiego.

Ostateczne wyniki festiwalu według oceny jury przedstawiają się następująco:

Dwie równorzędne pierwsze nagrody zyskali: Piotr Dostał /piosenka G. Natschimskiego "Róże były czerwone"/ i Henryk Sumera /piosenka "Jestesmy na wczasach"/.

Drugą nagrodę zyskała Barbara Palowska /piosenka "Cyganeria" - muz. B. Klimczuka do słów A. Biarusa/.

W kategorii początkujących wyróżniono piosenkarkę Adelajdę Pasz za piosenkę "To nie grzech" - muz. K. Sadowskiego do słów A. Kudelskiego. /29/

II Koncert Jubileuszowy

Z okazji 20-lecia powstania PZKO oraz 40-lecia zorganizowanego śpiewactwa na naszym terenie zorganizował dział śpiewaczo-muzyczny ZG PZKO w sobotę dnia 25 listopada 1967 imprezę pod tytułem "II Koncert Jubileuszowy" w sali Domu Kultury w Czeskim Cieszynie.

W programie tego koncertu zostały wykonane utwory wokalne i instrumentalne rodzimych naszych kompozytorów z szeregow SLA, które były nagrodzone w konkursach związkowych. Wykonawcami byli: orkiestra Filharmonii Górniczej z Zabrze pod kierownictwem Emila Gielnika oraz chóry PZKO: "Lira" z Darkowa, "Hasło" z Orkowej I i "Hal-ka" ze Stonawy. Słowo wiążące wygłosił dr Józef Macura.

W szczególności w ramach koncertu zostały wykonane utwory:

Eugeniusza FIERLI: "Na beskidzkich groniach" - pieśń na chor żeński z towarzyszeniem fortepianu; "Suita beskidzka" na orkiestrę symfoniczną /2 nagroda w r. 1958/;

"Ondraszek" = uwertura koncertowa na orkiestrę symfoniczną - 3 nagr. w r. 1958.

Pawła KALETY: /dla uczczenia 55 rocznicy urodzin i 35-lecia pracy kompozytorskiej autora/: pieśni "Wolności dom" do słów Henryka Szmei, "Dumni podniesmy głowę" do słów Gustawa Przeczka oraz "Płyniesz Olzo" - Marsz Jubileuszowy a także obraz symfoniczny "Beskidy". Pieśni do słów Henryka JASICZKA: "Strofy beskidzkie" na chór męski i fortepian, "O kraju mój" - Eugeniusza Fierli, "Brzoza" - Pawła Kalety.

Dalej były to utwory: "Kołysanka" Józefa Firli w wykonaniu chóru żeńskiego "Halka" ze Słonawy oraz na zakończenie w wykonaniu połączonych chórów i orkiestry "Pieśń zwycięstwa" Eugeniusza Fierli do słów J. Mrózka.

Z okazji tego koncertu goszcząca na naszym terenie w czasie od 23 do 27 listopada 1967 delegacja Zjednoczenia Polskich Zespołów Śpiewaczych i Instrumentalnych z Warszawy w składzie - Józef Bruski z Torunia, Witalis Dorożaka z Poznania i Zygmunt Oczkowski z Krakowa wręczyła przyznane przez Zarząd Główny tego Zjednoczenia brązowe, srebrne i złote odznaki śpiewacze 4 zespołom i 35 działaczom śpiewaczym. Przedstawiciel ZG PZKO wręczył znow członkom tej delegacji związkowe "Medale 20-lecia PZKO". W czasie swej bytności na naszym terenie członkowie delegacji odwiedzili nasze chóry w czasie ich prób. Były to: "Hejnał-Echo" w Karwinie I-Mieście, "Hasło" Orłowa, "Halka" i "Siła" w Słonawie. Poza tym Witalis Dorożaka brał udział w koncercie Chóru Nauczycieli Polskich w Rychwałdzie a Józef Bruski i Zygmunt Oczkowski na uroczystości jubileuszowej chóru "Lira" w Karwinie III-Darkowie. /30/

Koncerty Filharmonii z Zabrze

Wspomniana powyżej orkiestra Filharmonii Górniczej z Zabrze gościła na naszym terenie od 23 do 25 listopada 1967 na zaproszenie Klubu Zakładowego kop. Armii Czeskosłowackiej w Karwinie II i dała w tym czasie 6 koncertów. Dyrygował Emil Gielnik. W czwartek 23 listopada był zespół gościem Klubu Zakładowego kop. Armii Czs. Po południu odbył się koncert dla młodzieży szkolnej szkół z Karwiny I-Miasta i Karwiny VI-Nowego Miasta /600 słuchaczy/, wieczorem w Domu Przyjaźni w Karwinie I koncert dla dorosłych /300 obecnych/. W piątek dnia 24.11. odbyły się dwa koncerty wychowawcze dla młodzieży szkół w Trzyncu I, Trzyncu VI, Wędryni i Gnojniku /900 osób/ i wieczorem koncert dla dorosłych /około 200 słuchaczy/. W sobotę dnia 25 listopada 1967 koncertowała orkiestra w Czeskim Cieszynie dla uczniów Ogólnokształcącej Szkoły Średniej z Cz.Cieszyna i Orłowej II /350 młodzieży/ a wieczorem odbył się wspomniany wyżej II Jubileuszowy Koncert z okazji 20-lecia PZKO i 40-lecia powstania Związku Chórów Polskich w Czechosłowacji.

W programie tych koncertów znajdowały się utwory również naszych autorów jak Eugeniusza Fierli i Pawła Kalety. Gawędziarzem był Zdzisław Pyzik, solistami zaś byli artyści operetki gliwickiej Nina Majerska i tenor Henryk Trojanowski. Całość programu nosiła tytuł "W krainie czarownych melodii". Na nasz teren przybyła orkiestra po udanych występach na Węgrzech. /31/

Jubileuszowy Festiwal Teatralny PZKO

Z okazji Roku Jubileuszowego 20-lecia istnienia PZKO przebiegał również tzw. Jubileuszowy Festiwal Teatralny PZKO. W okresie od października 1966 do czerwca 1967 wzięło w nim udział 46 zespołów teatralnych, które dały 84 przedstawień, z tego 26 premier sztuk całowieczorowych, 25 repryz tych sztuk pełnospektaklowych, oraz 33 występów zespołów małych form scenicznych. W repertuarze dominowała tematyka współczesna. Drugi etap Festiwalu Teatralnego przebiegał w jesieni w ramach obchodów 50-lecia Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej w dniach od 22 października do 31 grudnia 1967. Udział w tych eliminacjach końcowych wzięły:

Zespół teatralny Koła PZKO Cierlicko-Centrum ze sztuką Stanisława Iłowskiego "Zakochana majstrowa".

Zespół teatralny Koła PZKO Gnojnik ze sztuką Jesionowskiego "Wuj z Ameryki".

Zespół teatralny Koła PZKO Karwina V-Stare Miasto ze sztuką S. Iłowskiego "Zakochana majstrowa". Zespół zyskał brązową odznakę "Za zasługi".

Zespół teatralny Koła PZKO Lutynia Górna ze sztuką J.N.Kaminskiego "Skalmierzanki". Zespół otrzymał akt uznania Okręgowej Rady Narodowej w Ostrawie i "Medal 20-lecia PZKO".

Zespół teatralny PZKO Nydek ze sztuką A.Sańczyńskiego "Piosenka o młodym doboszu". Zespół otrzymał "Medal 20-lecia PZKO".

Zespół teatralny Koła PZKO Skrzeczoń ze sztuką M.J.Łęczycha "Dramat Joli". Otrzymał akt uznania Okręgowej Rady Narodowej w Ostrawie i "Medal 20-lecia PZKO".

Zespół teatralny Koła PZKO Ligotka Kameralna ze sztuką A. Fredry "Gwałtu, co się dzieje". Otrzymał brązową odznakę "Za zasługi".

Zespół teatralny Koła PZKO Wędrynia ze sztuką Hali-ny Anderskiej "Ścieżka przez pole". Zespół otrzymał "Medal 20-lecia PZKO".

+32/

Wystawa książki polskiej

Tradycyjna już akcja w ramach każdego rocznego Miesiąca Oświaty, Książki i Prasy - Wystawa Książki i Płyty Polskiej - odbyła się w tym roku w czasie od 27 listopada do 8 grudnia w sali hotelu "Piast" w Czeskim Cieszynie.

Na uroczystym otwarciu wystawy byli obecni przedstawiciele konsulatu generalnego PRL z Ostrawy /radca handlowy J.Knapik/, Miejskiej Rady Narodowej z Cz.Cieszyna /przewodniczący Vosáhlo/, przedstawiciele "Knihy" z Ołomunca /dyr. J.Simon/, Okręgowej Rady Narodowej /J.Povala/ oraz przedstawiciele ZG PZKO.

Przemówienia okolicznościowe wygłosili: J. Šimon z ramienia "Knihy" oraz Jan Rusnok za ZG PZKO. Program artystyczny wykonał chor żeński "Hutnika" z dyrygentem Karolem Wronką.

W ramach wystawy odbył się w środę 29 listopada koncert kwartetu smyczkowego Pawła Kalety oraz wieczór poetycki pt. "Wiersze o książce" w wykonaniu Aktywu Młodzieżowego przy ZG PZKO./33/.

W czasie wystawy w dniu 28 listopada 1967 odbyło się również rozlosowanie nagród Kiermaszu Książkowego PZKO z okazji MOKP. Nagrodami były: 1. gramofon, 2. kamera filmowa, 3. aparat fotograficzny, 4. radioodbiornik, 5. komplet dzieł Bolesława Prusa. Dalszych 45 nagród było wartościowymi książkami. /33/

Bal Akademicki

Wspomniana już poprzednio Sekcja Akademicka "Jedność" przy ZG PZKO zorganizowała dla młodzieży kształcącej się na różnych uczelniach na terenie naszej republiki "Reprezentacyjny Bal Akademicki" w dniu 26 grudnia 1967 w sali hotelu "Piaś" w Czeskim Cieszynie. Celem balu było umożliwienie spotkania się studentów z różnych środowisk, wzajemne zapoznanie się i przyjemne spędzenie kilku godzin na towarzyskiej zabawie. /34/

K o n k u r s y

Jubileuszowy Konkurs Recytacji

Dział żywego słowa ZG PZKO ogłosił w Roku Jubileuszowym dalszy rocznik Konkursu Recytacji. Eliminacje obwodowe odbyły się w 7 obwodach w czasie od 27 lutego do 8 marca z udziałem 323 recytatorów reprezentujących 26 szkół naszego terenu.

Eliminacje powiatowe odbyły się oddzielnie dla każdego powiatu a to dnia 29 marca i 30 marca 1967. W eliminacjach tych wzięło udział 85 recytatorów, z tego 47 z powiatu karwińskiego i 38 z powiatu frydecko-misteckiego. Do eliminacji centralnych zakwalifikowali się:

W kategorii I: Halina Śniegón /PDSP Karwina VI/, Hania Hołesz /PDSP Lutynia Górna/, Roman Kalina /PDSP Sucha Górna/, Dagmar Staron /PDSP Błędowice/, Liliana Zahradnik /PDSP Bystrzyca/, Zbigniew Zubek /PDSP Trzyniec/, Alicja Kubisz /PDSP Gnojnik/.

W kategorii II byli to: Jolanta Stala /PDSP Karwina VI/, Helena Adamczyk /PDSP Lutynia Dolna/, Dorota Bobek /PDSP Cz. Cieszyn/, Renata Korpak /PDSP Orłowa I/, Hgłina Wdówka /PDSP Bystrzyca/, Marta Sikora /PDSP Koszarzyska/, Anna Stonawska /PDSP Karpętna/, Marta Kubisz /PDSP Gnojnik/.

W kategorii III najlepszymi byli: Bogdan Prymus /PDSP Stonawa/, Urszula Kożusznik /PDSP Sucha Górna/, Mieczysław Kokotek /PDSP Stonawa/, Renata Huczała /PDSP Gnojnik/, Halina Klus /PDSP Trzyniec-Osiedle/, Aurelia Dorda /PDSP Nawsie/.

Z kategorii IV zakwalifikowali się: Halina Hila /PDSP Lutynia Górna/, Małgorzata Prymus /PDSP Sucha Górna/, Janina Bielecka /PDSP Karwina VI/, Halina Siwa /PDSP Trzyniec-Łyżbice/, Bogusław Kantor /PDSP Bystrzyca/ i Halina Dorda /PDSP Jabłonków/.

Komisja przyznała również wyróżnienia w postaci nagrody książkowej, które otrzymali: Barbara Menšík /PDSP Bystrzyca/, Wiesława Firla /PDSP Sucha Górna/, Marta Gwóźdz /PDSP Sucha Górna/, Halina Wałoszek /PDSP Lutynia Dolna/ oraz Cecylia Kasprzak /PDSP Lutynia Dolna/.

W kategorii V brało udział /bezpośrednio/ w eliminacjach powiatowych 27 uczestników a z nich 9 przeszło do eliminacji centralnych. Byli to: Michalina Żyła /OSS Orłowa II/, Anna Buryan, Halina Kadura, Karol Gasior, Paweł Klus, Alicja Płonka, Janina Rozbroj, Danuta Woznica, Jadwiga Kowalczyk /wszyscy z OSS Czeski Cieszyn/.

W kategorii VI: Eugenia Fryk, Irena Stonawska, Małgorzata Lincer /wszyscy z Suchej Górnjej/.

W eliminacjach powiatowych wzięło razem udział 115 uczestników, z których 39 najlepszych przeszło do eliminacji centralnych. /35/

Konkurs młodzieżowy "Dwadzieścia pytań..."

Zarząd Główny PZKO - dział oświaty ogłosił w ramach Roku Jubileuszowego konkurs młodzieżowy pod tytułem "Dwadzieścia pytań na 20-lecie PZKO", dotyczący wiadomości z dziejów Czechosłowacji i Polski. Nagrody przewidziane w tym konkursie ofiarowali: konsulat PRL, ORN, KO ČSM, ZG PZKO i redakcja "Głosu Ludu".

Na konkurs ten wpłynęło łącznie 446 odpowiedzi, z tego 425 polskich i 21 czeskich. Prawidłowych odpowiedzi było jednak tylko 65. Komisja konkursowa przyznała następujące nagrody:

Nagrody ORN - Wydziału Szkolnictwa i Kultury:

1. Witold Szczerbowski, Trzyniec - obraz;
2. Stanisław Wałach, Śmiłowice - obraz;
3. Alfred Kubiena, Stonawa - album "Ostrawa w fotografii".

Nagrody KO Czsk. Związku Młodzieży - ČSM:

1. Bronisława Milerska, Cz. Cieszyn - komplet płyt "Straszny dwór";
2. Kolektyw uczniów IX klasy ZDŠ Orlová 1-centrum - komplet płyt "Halka";
3. Jitka Ambros, Ostrawa-Muglinow - 3 płyty "Mazowsza i Śląska".

Nagrody konsulatu PRL w Ostrawie:

1. Jarmila Kelnerová, Praha 2 - wydanie album. "Wit Stwosż";
2. Aleksandra Siwek, Rychwałd - książka "1000 lat państwa polskiego";
3. Władysław Sembol, Stonawa - książka "Zarys historii Polski";
4. Anna Klus, PDSP Jabłonków - emblemat Teatru Wielkiego z Warszawy;
5. Aniela Klimek, PDSP Koszarzyska - noż do rozcinania papieru;
6. Valdemar Kupec, Ostrawa-Poruba - płyta z piosenkami żołnierskimi.

Nagrody redakcji "Głosu Ludu":

1. Urszula Fikoczek, Sucha Dolna II - komplet do pisanie /pioro i długopis/;
2. Anna Pawlas, Jabłonków - badmington;
3. Irena Ciałhotna, Cz. Cieszyn - figurka;
4. Zbyszek Latocha, PDSP Orłowa II-lazy - lampka górnicza.

Nagrody /książkowe/ Zarządu Głównego PZKO:

1. Jan Raszka, Trzyniec VI,
2. Halina Szebesta, Średnia Szkoła Ekonomiczna, Cz. Cieszyn,
3. Urszula Macura, PDSP Cz. Cieszyn,
4. Lidia Szmek, PDSP Cz. Cieszyn,
5. Mirosława Popiołek, Lutynia Dolna,
6. Alena Nalewajka, PDSP Karwina I-Miasto,
7. Władysław Halama, Karwina VI-Nowe Miasto,
8. Jan Podstawka, PDSP Karwina I-Miasto,
9. Tadeusz Banas, PDSP Rychwałd,
10. Romuald Molenda, PDSP Stonawa.

/36/

Konkurs na piosenkę estradową

Na ogłoszony w październiku 1966 r. konkurs kompozytorski na piosenkę estradową, zamknięty w dniu 28 lutego 1967, wpłynęło ogółem 6 prac kompozytorskich. Jury konkursu w składzie: František Trnka, Pavel Staněk, Dr. homír Volejníček i dr Tadeusz Siwek - ustaliło następujące wyniki i przyznało nagrody:

Pierwszej nagrody nie przyznano.

Drugą nagrodę w wysokości 300 Kčs przyznano godku "Niezapominajka" za utwór pt. "Tak łatwo".

Trzecią nagrodę w wysokości 200 Kčs przyznano godku "My World" za utwór pt. "W tę noc".

Przyznano również dwa wyróżnienia po 100 Kčs a to: godku "Zenit" za utwór "Obcy świat" i godku "?" za utwór pt. "Czas jesieni".

Po otwarciu kopert z godkami stwierdzono, że autorami wszystkich prac nagrodzonych i wyróżnionych są: Henryk Sumera, Trzyniec I - opracowanie muzyczne, i Gabriel Palowski, Trzyniec V - teksty.

Nagrody i wyróżnienia wręczono na V Festiwalu Piosenki w Trzyncu.

/37/

Konkurs urządzenia wnętrz świetlic

Ogłoszony w ramach Roku Jubileuszowego PZKO oraz 50 rocznicy WSRP konkurs na estetyczne urządzenie i wygląd lokali związkowych PZKO dał pozytywne wyniki.

Jury konkursu w składzie: inż. Bronisław Firla, Tadeusz Berger i Krystyna Fierla przyznało następujące nagrody:

a/ w pionie lokali świetlicowych:

I nagroda - nie przyznano;

II nagroda - 2 równorzędne po 300 Kčs:
Koło PZKO Karwina III-Darków i
Koło PZKO Karwina IV-Raj;

III nagroda - 2 równorzędne po 200 Kčs:
Koło PZKO Orłowa I i Kocobędz II-Ligota.

b/ w pionie lokali klubowych:

I nagroda - trzy równorzędne po 400 Kčs:

Koła PZKO Nowy Bogumin, Olbrachcice, Nawsie;

II nagroda - 300 Kčs - Koło PZKO Karwina VI-N.Miasto.

Do konkursu było zgłoszonych 11 lokali świetlicowo-klubowych.

/38/

Turniej szachowy

Dział świetlicowo-klubowy ZG PZKO ogłosił także III rocznik propagandowego turnieju szachowego o przechodni puchar ZG PZKO i tytuł "Najlepszy szachista PZKO na rok 1967". Zgłoszonych uczestników podzielono na 2 grupy: zaawansowanych i początkujących. Rozgrywki odbywały się od 8 stycznia 1967 każdą niedzielę w salce zebrani ZG PZKO. /39/

Turniej ping-pongowy

Tradycyjny turniej ping-pongowy odbył się znowu w Karwinie III-Darkowie dnia 22 października 1967 w dwu kategoriach: 1. zawodnicy w wieku 15-20 lat; 2. zawodnicy nad 21 lat.

W kategorii pierwszej współzawodniczyło 18 graczy. Zwyciężył Rucki /Trzyniec-Kanada/ przed Michalcem /Darków/, Wielenką i Starzykiem /obaj Grodek/ oraz Kochem /Darków/.

W kategorii nad 21 lat startowało 5 /z 16 zgłoszonych zawodników/. Ich kolejność przedstawia się następująco: 1. Grimm, 2. Bajger, Michalik, 4. Gorecki /wszyscy Darków/, 5. Heczko /Wędrynia/. Nagrody otrzymali pierwsi trzej zawodnicy. /40/

Czynność sekcji i zespołów ZG PZKO

Sekcja Literacko-Artystyczna

Spotkania w "Dziupli"

Dnia 26 stycznia 1967 z okazji otwarcia lokalu klubowego "Dziupla" w suterenie budynku ZG PZKO doszło do spotkania członków SLA oraz gości z Polski a to z Ludwikiem Brożkiem /dyrektorem Muzeum w Cieszynie/, Witoldem Nawrockim /krytykiem z Katowic/ i Edmundem Rosnerem /z Cieszyna/. Prelekcję o twórczości śląskiej od czasów dawniejszych aż do lat wojny wygłosił Ludwik Brożek. /41/

Dalsze spotkanie odbyło się dnia 30 marca 1967 jako zebranie członkowskie SLA. Dokonano na nim wyboru nowego przewodniczącego SLA. Został nim inż. arch. Bronisław Firla z Suchoj Górnjej.

Dnia 27 kwietnia 1967 doszło do dalszego spotkania członków SLA i sympatyków poezji. Na spotkaniu tym omówiono twórczość zmarłego poety Adolfa Dostala. Wiersze tego poety recytowały aktorki Sceny Polskiej Emilia Bobek i Halina Brenna. /42/

Wyniki konkursu literackiego

Na konkurs literacki SLA-PZKO wpłynęło we wyznaczonym terminie 34 prac pod godłami: Ondraszek, Makata, Poszukiwanie, Żyrandole, Scena Polska, Pegaz, Flon, Robotnik, Most 66, Mirek, Skakanka, Czas, Zenon, Szpak, Wybory, Kazimierz, Siedem, Solca, Wies, 20 lat, Weduta,

Goiczek, Syzyf, Jesienna mgła, Pierwiosnek, Koliba, Słońce, Losm Petica, Ogród, Sowa, Skarbnik, Odra, Sylwester.

Jury w składzie: Ludwik Brożek /przewodniczący/, Bolesław Lubosz, Jan Rusnok, Witold Nawrocki, Henryk Jasiczek - na posiedzeniu w dniu 27 stycznia 1967 po uprzednim zapoznaniu się z pracami postanowiło:

Ze względu na mierny poziom nadesłanych prac nie wykorzystac pełnej kwoty przeznaczonej na nagrody.

Nagrody pierwszej ani drugiej nie przyznać w żadnym dziale w myśl powyższych zastrzeżeń.

Nagrodą trzecią wyróżniono następujące utwory:

- a/ Wiersze "Smutne lato" Wilhelma Przeczka z Bystrzycy, w szczególności za utwory pt. Pelargonia, Pejzaż, Hałda i Smutne miasto.
- b/ "Zapiski wiejskie" Władysława Sikory z Hawierzowa /z zastrzeżeniem, że oceniono pozytywnie autentyzm przedstawionych wydarzeń, ale tekst wymaga dalszego dopracowania i poszerzenia/.

Poza tym jury wyróżniło następujące prace:

- a/ "Zwyczaj ludowy na Śląsku" Karola Piegzy z Jabłonkowa;
- b/ "Katastrofa" - program estradowy A. Wawrosza z Trzyna.
- c/ "Słowa z ziemi" /zbior wierszy/ Władysława Sikory /z zastrzeżeniem, że do druku można wybrać tylko niektóre wiersze po wprowadzeniu poważnych poprawek/.
- d/ "Pożegnania i powroty" - opowiadania Gustawa Przeczka z Trzyna.

Jury zwróciło również uwagę na pracę "Kieszonkowy słownik gwary cieszyńskiej", która ze względów regulaminowych nie uzyskała nagrody ani wyróżnienia, choć posiada pewną wartość naukową. /43/

Wyniki konkursu fotograficznego

Oceny konkursu fotograficznego ogłoszonego przez ZG PZKO z okazji 20-lecia dokonano w sobotę 3.6.1967. Jury w składzie: Jan Byrtus /Trzyniec/, Jan Herma /Cieszyn/, Tadeusz Berger /Orłowa/ przyznało następujące nagrody:

- I nagroda - 1000 Kčs - Kazimierz Suchanek, Guty, godło "n" - za całość nadesłanych prac ze szczególnym wyróżnieniem portretów.
- II nagroda - 800 Kčs - Henryk Minol, Karwina, godło "26190" - za całość nadesłanych prac ze specjalnym uwzględnieniem eksperymentów z metamorfozą.
- III nagroda - 700 Kčs - Władysław Wojnar, Cz. Cieszyn, godło "49463" za pracę "W oknie".
- IV nagroda - 600 Kčs - Eugeniusz Mleczo, Karwina-Darkow, godło "Emeryt 1" - za pracę "Pasterz tatrzański".

Poza tym przyznano 6 równorzędnych wyróżnień po 300 Kčs autorom:

Otonowi Szlauerowi, Trzyniec VI, godło "Alfa" - za pracę "Abstrakcja",
Władysławowi Wojnarowi, Cz. Cieszyn, godło "Portret" - za pracę z cyklu "Wanda Spinka",
godło "Śląsk" za cykl "Śląsk tańczy i śpiewa",
Zbigniewowi Kubeczce, Orłowa, godło "Straszydka" za cykl "Straszydka",
Janowi Wałoszkowi, Karwina VI, godło "22596" za cykl nadesłanych prac,
Karolowi Piegzie, Jabłonków, godło "Lux" za całość nadesłanych prac.

Nagrodzone i wyróżnione prace zostały wystawione na "Wystawie fotografików" w Domu Kultury w Czeskim Cieszynie w dniach od 3 do 16 czerwca 1967. /44/

Wyniki konkursu plastycznego

Prace nadesłane na ten konkurs oceniało jury w składzie: Petr Holý /przewodniczący/, Jiří Myszak, Jaroslav Rusek /członkowie Okręgowego Oddziału Związku Plastyków w Ostrawie/, Rudolf Prokop /za Centralny Zarząd Związku Plastyków w Pradze/ i przyznało następujące nagrody:

Dwie równorzędne pierwsze nagrody po 2.000 Kčs:
Tadeuszowi Bergerowi, Orłowa - za cykl grafik i Bronisławowi Liberdzie, Cz. Cieszyn - za całość przedłożonych prac.

Dwie równorzędne drugie nagrody po 1.500 Kčs:
Janowi Szkwarze, Cz. Cieszyn - za całokształt przedłożonych prac i Bronisławowi Firli, Sucha Górna - za rzeźbę.

Dwie równorzędne trzecie nagrody po 1.000 Kčs:
Gustawowi Fierli, Orłowa i Dominikowi Figurnemu, Karwina - za całokształt przedłożonych prac.

Jury zakwalifikowało również 49 prac na wystawę jubileuszową spośród 102 prac na tę wystawę nadesłanych. /45/

Wystawa Jubileuszowa SLA

Wspomniana powyżej wystawa SLA z okazji 20-lecia PZKO została otwarta w foyer Domu Kultury w Czeskim Cieszynie w dniu 18 czerwca 1967. Była to wystawa obrazów, rzeźb i grafik członków SLA. Zagajał ją inż. Bronisław Firli, przewodniczący SLA, za Zarząd Główny PZKO przemawiał Henryk Jasiczek. Program artystyczny wykonał chor męski Koła PZKO z Czeskiego Cieszyna pod dyrekcją Edwarda Kaima, który odspiewał trzy piosenki. Publiczność jednak nie dopisała. /46/

Seminarium SLA

W dniach 26 i 27 maja 1967 odbyło się w Łomnej Górnej kolejne seminarium SLA z udziałem gości z Polski. Prelekcje na temat twórczości literackiej wygłosili: młody poeta i redaktor katowickich "Poglądów" Tadeusz Kijonka oraz znany teoretyk sztuki dr Petr Holý z Fakultetu Pedagogicznego w Ostrawie. Niestety seminarium pomimo bardzo wartościowego programu nie spełniło swego zadania z powodu bardzo słabej frekwencji członków SLA /zaledwie 15!/
/47/

Dni Literatury w Rybniku

Po raz szósty już odbyły się "Rybnickie Dni Literatury", na które zjechało się wielu pisarzy z całej Polski, aby wziąć udział w 120 spotkaniach autorskich. Byli również goście zagraniczni. Z naszego terenu brali w tych Dniach udział Henryk Jasiczek i Jan Rusnok. /48/

Wystawa w Czeskim Cieszynie

W okresie od 19 listopada do 3 grudnia 1967 była otwarta w foyer Domu Kultury w Czeskim Cieszynie /teatr/ wystawa prac plastycznych członków SLA - Bronisława Liberdy i Tadeusza Bergera. Wystawę tę zagajał przewodniczący SLA inż. Bronisław Eirla. Obecnych było 40 osób.
/49/

Sekcja Folklorystyczna

Urządziła dla swych członków seminarium w dniach 30 września i 1 października 1967 w Ligotce Kameralnej. W sobotę wysłuchano 2 prelekcji a to "Ludowa literatura górnicza", która wygłosił doc. Józef Lięza z Katowic i "Wies zabytkowa, ośrodkiem ruchu turystycznego". Poza tym słuchano z taśmy magnetofonowej gawęd Józefa Jeżowicza z Koszarzysk.

W niedzielę prof. Jan Tacina /Bielsko-Biała/ wygłosił prelekcję na temat "Śląskie tance ludowe", z ilustracją audiowizualną /skrzypce Brunon Rygiel, tance mgr Janina Marcinkowa /Cieszyn/ i Anna Wacławik /Cz. Cieszyń-Sibica/.

W seminarium wzięli udział dyr. Ludwik Brożek, Karol Piegza, Jan Broda /Gorki Wielkie/, Józef Ondrusz, Jan Szymik i inni.
/50/

Teatr Lalek "B a j k a"

W tegorocznym repertuarze "Bajki" znalazły się nowe pozycje jak: "Orzeszek" Marii Kownackiej, "Robot Atomek" Oldřicha Augusty, "O królu Gwoździku i dzielnym szewczyku" oraz "Wanka-Wstanka i pięć siostr".

Ze sztuką "Robot-Atomek" jeździł zespół również do niektórych szkół czeskich, gdzie ta sztuka czeskiego autora grana po polsku wzbudziła wielkie zainteresowanie.

Dalszym sukcesem "Bajki" był jej wyjazd do Budziszyna i okolicy, gdzie dla dzieci Serbów Łużyckich wystawiała sztukę "Robot Atomek" i to po serbołużycku!

Wizyta "Bajki" w Kraju Serbów Łużyckich w Niemieckiej Republice Demokratycznej nawiązywała do wizyty u nas przedstawicieli z Budziszyna w ZG PZKO. Byli to: dyrektor i reżyser Serbskiego Teatru Lalek - Herbert Ritscher oraz redaktor naczelny pismka dziecięcego "Płomjo" - Gerhard Libsch. /51/

Chór Nauczycieli Polskich

Zespół ten kontynuował swą pracę i urządzał koncerty jak wychowawcze, tak dla dorosłych, jak np. dnia 22.3.1967 w Czeskim Cieszynie, 3.4.1967 w Olbrachcicach /przy okazji odsłonięcia tablicy pamiątkowej Jana Farnika, nauczyciela/, 22.10.1967 w Milikowie, 5.11. w Starym Boguminie, 11.11. w Karwinie I-Mieście, 26.11.1967 w Rychwałdzie, 23.9.1967 w Czeskim Cieszynie z okazji 40-lecia "Jedności" akademickiej.

Zespół wyjeżdżał z koncertami również do Polski. W miesiącu sierpniu był chor wraz z "Melodią", kwartetem męskim Piechaczka, solistami Jadwigą Niemiec i Oswaldem Bugielem /artystą Opery Ostrawskiej/ ponownie na tournée artystycznym na Pomorzu. Koncerty dawał w Gdańsku, Gdyni, Oliwie, Iławie, muszli sopockiej i pod pomnikiem na Westerplatte. Dyrygował Emanuel Guziur, W programie był "Alarm" Kołaczковского, wiązanka pieśni słaskich Jana Kiszy, Ballada bieszczadzka, Kołysanka murzyńska w wykonaniu choru, melodie Lehara /Jadwiga Niemiec/, Ninon i O sole mój /Oswald Bugiel/, Andriusza i inne /"Melodia"/, pieśni słowackie /Karol Poncza/Ułan i inne /kwartet męski Piechaczka i Jadwiga Niemiec/.

Po koncercie w sopockim Liceum Pedagogicznym rektor gdańskiej Wyższej Szkoły Muzycznej prof. Heising wyraził wykonawcom najwyższe uznanie za wysoki poziom występu. /52/

Chór męski "H a s ł o"

Chór pracował regularnie przez cały rok, ale nie miał specjalnych występów w terenie, najwięcej udzielał się w Kole PZKO Ołkowa. Najważniejszym wydarzeniem w jego pracy w tym roku była uroczystość 40 rocznicy powstania chóru, która odbyła się w sobotę 18 marca 1967 w sali Domu Oświaty w Orlowej I /były Dom Cingra/. /53/

Zespół tańca "O l z a"

Występy tego zespołu rozpoczęły się już w okresie karnawałowym, przy czym miały wielkie powodzenie, zwłaszcza jako wkładki kulturalne na różnych balach. I tak pierwszy taki występ odbył się na reprezentacyjnym balu hutniczym w Trzyncu dnia 7.1.1967 /gawot, menuet, tango, walc wiedeński/. Dnia 14 stycznia 1967 były dwa dalsze występy na balach w Darkowie i Skrzeczoniu.

Sezon karnawałowy zakończył występ na Balu Reprezentacyjnym ZG PZKO w Czeskim Cieszynie.

Całowieczorowy VII program odtworzona dnia 19.2.1967 w Trzyncu, dnia 26.2. w Karwinie VI-Nowym Mieście, dnia 4.3. w Błędowicach Dolnych. W lecie zespół "Olza" brał udział w tradycyjnych Dniach Gwarków w Tarnowskich Gorach /była tam również delegacja JOK-u z Trzyncu/.

W dniach 17-19 listopada 1967 gościła "Olza" znowu w Raciborzu, gdzie wystawiła swój ostatni VII program całowieczorowy. Występowała tam w ramach uroczystej powiatowej akademii z okazji Dnia Nauczyciela a następnie jeszcze raz w znanej fabryce obrabiarek "Rafamet". Opiekunem zespołu był Augustyn Leśnik, przewodniczący Powiatowego Komitetu Frontu Jedności Narodu w Raciborzu, który też bardzo dodatnio ocenił występ pisząc o tym w "Trybunie Opolskiej".

/54/

W a ż n e i m p r e z y t e r e n o w e

Jubileusz chóru w Nydku

Dnia 4 marca 1967 zorganizowało Koło PZKO w Nydku wraz ze swym chorem żeńskim uroczystość jubileuszową z okazji 15-lecia pracy chóru żeńskiego i 50-lecia życia śpiewaczego w gminie. Program wykonał chór-jubilat pod batutą Jana Kupca, chor żeński "Halka" ze Stonawy pod kierownictwem Józefa Firli, chor męski "Hasło" z Orłowej pod dyrekcją Brunona Rygla.

Przed 50 laty, bo w roku 1917 młodzież nydecka rozpoczęła zbiorowy śpiew. Trudne były początki. Dyrygentami byli Józef Milerski, Tadeusz Rychlik, Rudolf Wójcik i Paweł Gajdzica - w okresie międzywojennym, po wyzwoleniu zaś Jan Kupiec. W roku 1952 zorganizowano chor żeński, który swym wysokim poziomem utrzymuje się w czołówce chorów związkowych.

/55/

Jubileusz chóru w Orłowej

Dnia 18 marca 1967 odbył się również koncert jubileuszowy w Orłowej, zorganizowany z okazji 40-lecia chóru męskiego "Hasło". Uroczystość odbyła się w Domu Oświaty /Dom Cingra/. W programie wziął udział chór-jubilat i jego kwartet męski, chór żeński "Hutnika" z Trzyncu i tercet żeński "Przełęcz", z Mostów p. Jabł.

Uroczystość rozpoczął chór-jubilat pod batutą Brunona Rygla pieśnią "Polonez" Piotra Maszyńskiego /Śpiewak wita.../ a następnie przedstawiciele ZG PZKO, organów władzy ludowej Orłowej, delegacje sąsiednich chorów złożyli mu życzenia, kwiaty oraz upominki. W dalszym programie chor wykonał utwory Orlando di Lasso, W. Lachmana, J. Kołaczewskiego, P. Kalety i E. Burago, dalsze pieśni wykonał kwartet męski. Chór żeński "Hutnik" pod kierownictwem Karola Wronki odśpiewał utwory St. Moniuszki, B. Smetany, I. Dunajewskiego, St. Wiechowicza, K. Wronki, R. Twardowskiego i innych. Tercet żeński "Przełęcz" zyskał również uznanie za interpretację pieśni śląskich.

Uroczystość zakończono odśpiewaniem przez połączone chóry piosenki Pawła Kalety "Hej, wy góry" i "Bijatyka".

Chór męski "Hasło" rozpoczął swą pracę w roku 1927 i przechodził różne koleje. Jego dyrygentami byli: Emanuel Fierla, Emanuel Guziur, Emil Jędrzejczyk, Eugeniusz Fierla, zaś od 1954 roku dotąd Brunon Rygiel. Pod jego kierownictwem chór wybił się na czoło chorów związkowych. Posiada srebrną odznakę śpiewaczą Zjednoczenia Polskich Zespołów Śpiewaczych i Instrumentalnych z Warszawy, srebrną odznakę związkową "Za zasługi", w 1965 roku otrzymał "Złoty Laur XX-lecia Polski Ludowej" na festiwalu w Poznaniu. /56/

"Wesoła Siódemka" w Opolu

Na zaproszenie Klubu Związków Twórczych wyjechał zespół "Wesoła Siódemka" Koła PZKO Karwina VI-Nowe Miasto w dniach 14-16 kwietnia 1967 na występy do Opolu, gdzie dał 3 koncerty i dalszy jeszcze w okolicy. /57/

Widowisko "Spoza buka"

Chór męski "Gorol" Koła PZKO w Jabłonkowie przygotował dla uczczenia 20-lecia powstania PZKO nowe oryginalne widowisko góralskie piosenki Władysława Niedoby pod nazwą "Spoza buka". Poza Jabłonkowie wystawione zostało w dniach 30 kwietnia 1967 i 1 maja 1967 w Czeskim Cieszynie. Chórem dyrygował inż. Stonawski. /58/

Jubileusz śpiewaczy w Skrzeczoniu

Dnia 16 kwietnia 1967 obchodzono w Skrzeczoniu 40-lecie zorganizowanego śpiewactwa. Odbyła się z tej okazji w sali Klubu Zakładowego "Prefy" Akademia Jubileuszowa. Program wypełnił skrzeczonski chór mieszany "Hasło" pod batutą Rudolfa Wójcika, z towarzyszeniem orkiestry przedsiębiorstwa "Lachema", skrzeczonskie "Haszko" czyli mały zespół wokalny, dalej soliści /Władysław Ożóg/ oraz gościnnie chór żeński "Halka" Stonawa. /59/

Dzień Oszeldy w Nieborach

Tradycyjny festyn ludowy urządzany przez Koło PZKO w Nieborach dla uczczenia bojownika o prawa ludu w okresie Wiosny Ludów - Pawła Oszeldy z Nieborów, czyli Dzień Oszeldy albo po prostu "Oszeldowka" - odbył się w niedzielę dnia 4 czerwca 1967 na boisku szkolnym w formie obwodowej imprezy w ramach jubileuszu PZKO. Program artystyczny na imprezie wykonał zespół "Olza".

Przy tej okazji warto przypomnieć, że studia nad postacią Oszeldy podjął Jan Wantuła z Ustronia, z zawodu hutnik, zapalony działacz społeczny. Swoją pracę pt. "Dr Paweł Oszelda, bojownik o wolność ludu w 1848 roku" wydał w roku 1939 w Cieszynie. Również Gustaw Morcinek i Wilhelm Szewczyk wspominają owego "buntownika z Nieborów". Skrupulatnym badaniom poddał postać Oszeldy i jego działalność Paweł Kubisz, wydając w roku 1953 poemat p.t. "Rapsod o Oszeldzie" i publikując szereg

fragmentów z przygotowywanej powieści o Oszeldzie /jak np. "Maglownia" w Życiu Literackim/ oraz przyczynków i artykułów w "Głosie Ludu" i "Zwrocie". Na uwagę zasługuje również praca Władysława Merczynskiego pt. "W dziewięćdziesiątą rocznicę śmierci czołowego rewolucjonisty śląskiego dra Pawła Oszeldy" w "Przeglądzie Zachodnim" /nr 11/12 1954/.

O Oszeldzie, synu maglarza z Nieborów, napisano również sztuki sceniczne jak np. "Wiosna Ludów" - sztuka ludowa Karola Bergera /1930/, "Powiew wolności" Gustawa Przeczka /1948/, itd. /60/

Otwarcie klubu w Nawsiu

Po otwarciu w ramach odbywających się Walnych Zebrań dwu dalszych klubo-swietlic a to w Trzyncu-Kojkowicach i Trzyncu-Lyżbicach - nastąpiło w niedzielę dnia 4 czerwca 1967 otwarcie dwunastego z rzędu, ale pierwszego wybudowanego od fundamentów klubu PZKO-owskiego w akcji "20 świetlic na 20-lecie PZKO". Chodzi tu raczej o "Dom PZKO" a nie tylko lokal klubowo-swietlicowy. Posiada on 5 lokali a wybudowano go w rekordowym czasie 5 miesięcy dzięki ofiarności i zapałowi rzeszy członkowskiej tego Koła.

Przemówienie okolicznościowe podczas uroczystości otwarcia wygłosił długoletni działacz Koła inż. Bogusław Stonawski, zaś w imieniu ZG PZKO przemawiał Henryk Szmeja. Na zakończenie swego przemówienia wręczył członkom Koła 15 przyznanych im brązowych odznak "Za zasługi". Uroczystego otwarcia lokali dokonał jeden z zasłużonych członków i założycieli nawiejskiego Koła PZKO, kierownik szkoły Paweł Ostruska.

Program artystyczny wykonali zespoły śpiewacze: chór żeński z Nawsia /dyrygent Władysław Winkler/ oraz chor męski "Gorol" z Jabłonkowa /dyrygent inż. B. Stonawski/. W ramach programu artystycznego odbył się "turniej trzech Kół" /Nawsie, Nawsie-Jasienie i Jabłonkow/, którego tematem był region beskidzki i jego okolica. /61/

Nowa świetlica w Karwinie IV-Raju

W dniu 10 czerwca 1967 odbyło się otwarcie dalszej świetlicy, a to w Karwinie IV-Raju. Jest to gruntownie wyremontowany i adaptowany drewniany budynek dawnej polskiej szkoły, posiadający większą salkę, mniejszy lokal, szatnię, kuchnię i urządzenia socjalne. Przy tych pracach adaptacyjnych 92 członków odpracowało łącznie 2.475 godzin w czynie społecznym. Przedstawicielami ZG PZKO na uroczystym otwarciu byli Eugeniusz Fierla i inż. Józef Foltyn. Program artystyczny zapewniła młodzież szkolna pod kierownictwem nauczycielki Danuty Grabowskiej oraz chor żeński PZKO z Łąk nad Olzą pod batutą Józefa Firli. Po uroczystości odbyła się zabawa towarzyska z tancami. /62/

Święto Góralskie w Jabłonkowie

Jubileuszowe, bo dwudzieste z rzędu Święto Góralskie w Jabłonkowie odbyło się w niedzielę dnia 20 sierpnia w Lasku Miejskim w Jabłonkowie.

Już w sobotę dnia 19 sierpnia 1967 odbyła się zabawa młodzieżowa, w czasie której wystąpił zespół piosenki i tańca "Podhale" oraz orkiestra big-beatowa kopalni "Marcel" z Polski.

W niedzielę główna uroczystość rozpoczęła się tradycyjnym barwnym i urozmaiconym pochodem od dworca kolejowego w Jabłonkowie-Nawsiu. Po oficjalnym zagajeniu imprezy w Lasku Miejskim przemówił w imieniu ZG PZKO przewodniczący Eugeniusz Suchanek, wręczając na zakończenie swego przemówienia zespołowi "Gorol" - gospodarzowi Święta Góralskiego - za zasługi w propagowaniu folkloru cieszyńskiego "Medal 20-lecia PZKO". Program artystyczny wykonał zespół "Gorol" a jako zespoły gościnne występowały: zespół "Ostravica", belgijski /flamandzki/ zespół młodzieżowy "Derdennondy" oraz zakopiański zespół "Podhale". Niestety, pogoda już nie dopisała i program odbywał się w czasie deszczu. Występował również gościnnie stuosobowy chór męski "Harfa" z Warszawy, goszczący w tym czasie w Trzyncu. Wspomniany belgijski zespół zatrzymał się w Jabłonkowie podczas swojej podróży po różnych krajach Europy propagując ideę pokoju. Występował pod hasłem "Piosnią walczymy o pokój". Przedstawił widzom ciekawe tance i program z kolorowymi flagami. Na zakończenie programu artystycznego występował jeszcze zespół big-beatowy "Dandysi" z Gorzowa w Polsce.

Gosćmi jubileuszowego Święta byli: Oldřich Voleník /pierwszy sekretarz KO KPC w Ostrawie/, Jerzy Knapik /radca handlowy konsulat PRL w Ostrawie/, wicekonsul mgr Kazimierz Koś, przedstawiciel ORN Emerich Mistecký /przewodniczący komisji szkolnej i kulturalnej ORN/, dyrektor Huty Trzynieckiej inż. Boublík, przedstawiciele KP KPC, PRN, delegacja ZG PZKO, przedstawiciele prasy...

W ramach Święta Góralskiego ogłoszony był konkurs na najlepszy wóz alegoryczny w pochodzie i najlepsze grupy regionalne oraz najpomysłowsze stoisko festynowe. W konkursie o najlepszy wóz alegoryczny zwyciężyły Koła: 1. Boconowice, 2. Karpętna, 3. Koszarzyska. W konkursie o najlepszą grupę regionalną czołowe miejsca zajęły Koła PZKO: 1. Bystrzyca, Nydek, 2. Milikow. Z kolei w konkursie o najpomysłowsze stoisko Koła PZKO umieszczyły się w następującej kolejności: 1. Karpętna, 2. Nawsie, 3. Łomna-Sańajka i Boconowice.

W związku ze Świętem Góralskim trzeba zanotować również fakt, że popularny gawędziarz "Gorola", znany szeroko "Maciej" /Ludwik Cienciak/ zdobył na "Dniach Kultury Beskidzkiej" w Wisle najwyższe uznanie ze strony polskich krytyków. Wielki sukces odniósł również w imprezie regionalnej w Szczyrku /Polska/. /63/

Nowa świetlica w Trzanowicach

W niedzielę 3 września 1967 doszło do uroczystego otwarcia nowo wybudowanego domu w akcji "20 świetlic na 20-lecie PZKO", a mianowicie w Trzanowicach.

Domek ten kosztował 3 516 godzin w czynnie społecznym. Już w sobotę 2 września odbyła się z tej okazji uroczysta akademicka poświęcona 20-leciu PZKO. W niedzielę zaś wyruszył pochod od poprzedniej świetlicy /u ob. Wanoka/ do nowej, gdzie po przemówieniu okolicznościowym przecięcia wstęgi dokonali 70-letni Ewa i Józef Miczkowie. W programie artystycznym występował zespół "Olza" i regionalny zespół z Koniakowa /Polska/, poza miejscowymi zespołami. Przemówienie okolicznościowe wygłosił prezes Koła Karol Filipiec. Po programie artystycznym odbyła się zabawa towarzyska z tańcami. /64/

45 lat chóru w Karwinie II-Solcy

W ramach obchodów jubileuszowych z okazji 45 rocznicy powstania chóru mieszanego w Karwinie II-Solcy odbyła się w sobotę dnia 1° września 1967 w sali Domu Kultury w Karwinie II-Granicach uroczysta akademicka oraz w niedzielę 17 września 1967 Festyn Ogrodowy w parku Koła Karwina II-Solca.

W programie akademickim oprócz chóru-jubilata występował kwartet męski "Misie" ze Solcy, chor męski "Hejnał-Echo" z Karwiny I, chor mieszany Związku Zawodowego Kolejarzy z Zebrzydowic /dyr. Tad. Geiger/, zespół "Górnik" /ktorego częścią składową jest chor-jubilat/ oraz solisci: Jadwiga Niemiec /sopran/ i Walter Kaminski /akordeon/. Konferensjerem była Halina Kubeczka.

W akademii wzięli udział jako goście wicekonsul PRL z Ostrawy mgr Kazimierz Kos, przedstawiciele ZG PZKO i Aktywu Śpiewaczo-Muzycznego ZG PZKO /Eugeniusz Pierla/, Stowarzyszenia Rodziców i Przyjaciół Szkoły, sąsiednich chórów i Kół PZKO.

Chór-jubilat założony został w roku 1922. Pierwszym dyrygentem był nauczyciel Wilhelm Polak. Po nim przez kilka lat dyrygował naucz. Karol Urbanek. Chór mieszany pracował jako zespół Macierzy Szkolnej. Dalszym dyrygentem był Franciszek Łukosz. Wojna przerwała jego pracę, ale natychmiast po wyzwoleniu doszło do wznowienia czynności. Dyrygentami byli: Ludwik Kocur, Jan Harok, Eugeniusz Hawranek, Brunon Rygiel, Tadeusz Geiger oraz inż. Józef Foltyn.

W roku 1955 chór sołecki wszedł w skład Powiatowego Zespołu Piosenki i Tańca "Górnik" /wraz z chórem mieszanym "Harmonia" z Orłowej II-Łazow/ i pracuje w tym zespole dotąd. W czasie dyrygentury Tadeusza Geigera rozwijała się również czynność małych zespołów, zwłaszcza popularnego na całym naszym terenie kwartetu męskiego "Misie". Dyrygent T. Geiger wyprowadził się w roku 1963 do Polski.

Chór otrzymał w dowód uznania dla swej pracy w roku 1960 srebrną odznakę śpiewacza /II stopnia/ Zjednoczenia Polskich Zespołów Śpiewaczych i Instrumentalnych w Warszawie, w roku 1962 srebrną odznakę związkową "Za zasługi", w bieżącym roku /1967/ - "Medal 20-lecia PZKO".

Nowa świetlica w Błędowicach Dolnych

W niedzielę dnia 15 października 1967 nastąpiło w Błędowicach Dolnych otwarcie nowego "Domu PZKO", budynku dawnej twz. "Zborowki", która została całkowicie adaptowana na lokale świetlicowo-klubowe Koła PZKO. Na uroczystość otwarcia przybyli przedstawiciele MRN Zprzewodniczący Fr. Podoba i sekretarz ob. Palacká/, Miejskiego Komitetu KPC /E. Borovec/, ZG PZKO /inż. Bronisław Firla/. Otwarcia dokonał przewodniczący Koła ob. Karol Jaworek.

Na program artystyczny złożyły się: występy chóru mieszanego pod kierownictwem inż. Jaworka, polonezy Chopina, Koncert Jankiela /Danuta Bilan, przy fortepianie Tadeusz Nowak/, 2 arie z opery "Halka" Moniuszki /Alina Farna i Witold Toman/, zaś w drugiej części program rozrywkowy w wykonaniu orkiestry Koła, sekcję "Niezapominajki", solistki Golaszowskiej, tercetu żeńskiego i kwartetu męskiego. Konferansjerkę prowadziła ob. Gradkówna. /66/

Konkurs Młodych Talentów w Olbrachcicach

W ramach obchodów jubileuszowych Związku i 20-lecia Koła PZKO w Olbrachcicach przebiegał konkurs młodocianych talentów w dziedzinie muzyki, śpiewu i recytacji, zorganizowana była wystawa prac fotograficznych oraz wystawa książki.

Dnia 28 października 1967 odbyła się również akademie jubileuszowa w sali Domu Robotniczego. Program artystyczny wykonał zespół artystyczny z Cieszyńska /Polska/. Składał się on z pokazów małych form scenicznych, występów wokalnych, tanecznych, skeczy humorystycznych i popisów gimnastycznych. Po programie odbyła się zabawa towarzyska z tańcami, na której przedstawił się po raz pierwszy młodzieżowy zespół muzyczny - orkiestra taneczna Koła olbrachcickiego. /67/

Wieczornica w Starym Boguminie

Dnia 5 listopada 1967 zorganizowało Koło PZKO w Starym Boguminie z okazji 20-lecia PZKO oraz 50-lecia Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej uroczystą wieczornicę. W pierwszej części przemówienia okolicznościowe wygłosili: sekretarz Koła Tad. Rychlik /w imieniu PZKO i Związku Przyjaźni Czechosłowacko-Radzieckiej/ oraz przewodniczący Miejskiej Rady Narodowej Mirosław Chytlek.

Program artystyczny wykonał Chór Nauczycieli Polskich przy ZG PZKO, zyskując uznanie licznie zebranych obywateli, w tym również narodowości czeskiej. Na zakończenie programu przewodniczący MRN wręczył Kołu i sekretarzowi Tad. Rychlikowi dyplomy w dowód uznania za pracę wykonaną w ciągu dwudziestolecia. /68/

Nowa świetlica w Karwinie VI-Nowym Mieście

W niedzielę dnia 19 listopada 1967 przeżyli swój wielki dzień członkowie Koła PZKO, w wielkim osiedlu karwskim, Karwinie VI-Nowym Mieście. Od założenia Koła w roku 1952 trapił ich brak jakiejkolwiek możliwości zdobycia odpowiedniego lokalu własnego. Lokale w szkole, nie bardzo odpowiadały. Dlatego wykorzystali możliwość zdobycia funduszy z konta "20 świetlic" i wybudowali sobie, własny lokal. Na otwarcie przybyli w charakterze gości: przedstawiciele ZG PZKO, konsul PRL w Ostrawie mgr Kazimierz Kos, przedstawiciele KPC, redakcji "Głosu Ludu", radia i telewizji ostrawskiej. Aktu otwarcia dokonał przewodniczący Koła Bernard Pawlas.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że lokal w Karwinie - Nowym Mieście, jest d w u d z i e s t y m z kolei nowym lokalem Koła PZKO a tym samym hasło rzucone z okazji IX Zjazdu PZKO wybudowania "20 świetlic na 20-lecie PZKO" zostało w pełni zrealizowane. Ale akcja budowy klubów czy świetlic wcale się na tym nie zakończyła. Trwa dalej a w budowie są dalsze jeszcze obiekty.

Z tej okazji przedstawiciele ZG PZKO /Tadeusz Chrzęszcz i dr Tadeusz Siwek/ wręczyli zasłużonym budowniczym odznaki brązowe i srebrne "Za zasługi". Program artystyczny wykonali: zespół młodzieżowy ZG PZKO - montaż poezji, solistka zespołu "Przyjazn" p. Szabesta, "Wesoła Siódemka" oraz dziecięcy chór szkolny.

Nowy lokal jest przybudówką do pawilonu szkoły dziewięcioletniej. /69/

Stonawa w Ustroniu

W ramach uroczystego otwarcia nowego Domu Kultury a raczej przemianowania dotychczasowego Klubu Fabrycznego Kuzni Ustron na "Zakładowy Dom Kultury POLMO Kuzni Ustron" w dniu 9 grudnia 1967 występowały tam również zespoły PZKO w Stonawie a to chór męski, chór żeński i solisci. Budynek ten znany pod nazwą "Prążakowki" został przebudowany i adaptowany, unowocześniony. Chór żeński "Halka" śpiewał pod batutą Józefa Firli, chór męski "Siła" pod batutą Alojzego Suchanka. Program stonawskich zespołów został bardzo serdecznie i gorąco przyjęty przez publiczność wypełniającą szczerlnie salę /przy czym przeważała raczej młodsza generacja/.

Przy tej okazji członkowie zespołów zwiedzili Ustron, Wisłę i Jaszowiec, gdzie również nocowali. /68/

Z ż y c i a a k t y w i s t ó w

Polskie odznaczenia

W piątek dnia 14 lipca 1967 odbyła się w konsulacie PRL w Ostrawie uroczystość wręczenia polskich odznaczeń państwowych działaczom z naszego terenu oraz naukowcom z Brna. Na podstawie uchwały Rady Państwa przyznano wysokie odznaczenia państwowe następującym osobom:

Henrykowi Jasickowi - krzyż oficerski Orderu Odrodzenia Polski;

Janinie Jurczak - byłej partyzantce - krzyż kawalerski Orderu Odrodzenia Polski;
Józefowi Pribuli - byłemu więźniowi politycznemu - Złoty Krzyż Zasługi;
Alfredowi Kalecie - byłemu partyzantowi - Krzyż Walczących i Krzyż Partyzancki;
Naukowcom z Brna - przyznano "Odznak Tysiąclecia Państwa Polskiego".

W imieniu odznaczonych w gorących słowach podziękował władzom PRL Henryk Jasiczek. /70/

Nagroda dla Gustawa Przedzka

W konkursie literackim w ramach "III Dni Kultury Ziemi Raciborskiej" drugą nagrodę za opowiadanie pt. Lęk otrzymał pisarz naszego terenu, Gustaw Przeczek z Trzyna- /71/

60 lat Alojzego Kudzielki

Dnia 25 lutego 1967 dożył 60 lat swego życia jeden z najbardziej znanych i cenionych działaczy kulturalno-społecznych - Alojzy K u d z i e ł k a z Orłowej IV-Lutyni. Pracował przede wszystkim w amatorskim ruchu teatralnym już jako student gimnazjalny a potem nauczyciel w wielu miejscowościach naszego Śląska. Za to jako jeden z pierwszych dostał się w czasie okupacji hitlerowskiej za druty obozów koncentracyjnych. Pomimo nadwątłego zdrowia przeżyciami obozowymi zaraz po wyzwoleniu rzucił się ponownie w wir życia społecznego. Wrogię czynniki w okresie przedlutowym nie pozwoliły mu wrócić do ulubionego zawodu nauczycielskiego. Pracował jako ekonomista na kopalni "Dąbrowa".

Pracował również jako ofiarny działacz Związku Wyzwolonych Więźniów Politycznych przekształconego później w Związek Bojowników Antyfaszystowskich, gdzie pracował w powiatowym i miejscowym zarządzie. Był i jest długoletnim członkiem zarządu Koła w Lutyni Górnej, członkiem chóru mieszanego i reżyserem zespołu teatralnego, który dostawał się pod jego kierownictwem na coraz wyższy poziom artystyczny.

Był długoletnim członkiem prezydium byłego Zarządu Powiatowego PZKO w powiecie karwiskim, członkiem prezydium czy plenum Zarządu Głównego PZKO. Od 1953 roku pełni bez przerwy funkcję przewodniczącego Aktywu Teatralnego a obecnie Aktywu Żywego Słowa przy ZG PZKO, przewodniczącego jury konkursów recytacji. Znany jest jako wykładowca na internatowych kursach PZKO.

Za swą długoletnią pracę społeczną otrzymał srebrną odznakę "Za zasługi" od ZG PZKO oraz akt uznania /czestné uznání/ Okręgowej Rady Narodowej w Ostrawie. /72/

60 lat Ludwika Brożka

Dnia 25 sierpnia 1967 obchodził swe 60 urodziny również znany i ceniony na naszym terenie dyrektor Muzeum Cieszyńskiego - Ludwik B r o ż e k. Jest on jakoby żywą kroniką i encyklopedią problemów kulturalnych i społecznych na Śląsku.

Jest dlatego stałym współpracownikiem "Zwrotu" i nadal bardzo aktywnie udziela się w naszym życiu związkowym.

W środę 15 lutego 1967 na specjalnej uroczystości w siedzibie Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, w czasie której nastąpiła dekoracja wysokimi odznaczeniami państwowymi działaczy Polskiego Towarzystwa Historycznego, przejął również Ludwik Brożek z rąk prezesa PAN dra Janusza Groszkowskiego, jako jeden z 24 historyków, Złoty Krzyż Zasługi. /Złoty Krzyż Zasługi otrzymał również na tej samej uroczystości drugi historyk naszego terenu doc. dr Józef Chlebowczyk/. /73/

60 lat Alfreda Kalety

Przed 60 laty, bo dnia 25 marca 1907 urodził się w Karwinie na Słowacji jako syn górnika Alfred Kalety, jeden z ofiarnych pracowników politycznych na naszym terenie. W latach 1924 i 1925 brał udział w strajkach górniczych w Karwinie, od 1928 roku pracował w "Proletariackiej Fizycznej Kulturze" a od 1929 w Komunistycznej Partii Czechosłowacji. Pracował w kopalni jako górnik i został zwolniony z pracy jako organizator strajku głodowego na kopalni Jan-Karol w roku 1932.

Podczas okupacji w czasie akcji aresztowań nielegalnego Komitetu Powiatowego KPC w 1942 roku ratuje się ucieczką, na Podhalu wstąpił w szeregi Armii Ludowej a w 1944 roku w randze porucznika AI przeszedł na Słowację, gdzie walczył w ruchu partyzanckim w okolicy Turzovka-Makov.

Po wyzwoleniu organizował rady narodowe w Karwinie i był pierwszym przewodniczącym. W latach 1945-1948 był posłem do Tymczasowego Zgromadzenia Narodowego w Pradze i jednym ze współorganizatorów PZKO i SMP. Z okazji 60 lat wieku odznaczony został orderem "Sztandaru Pracy". /74/

60 lat Józefa Gawłasa

W maju obchodził swe 60 urodziny a także 15 lat pracy w Scenie Polskiej jeden z jej pierwszych aktorów Józef Gawłasiński. Do Sceny Polskiej przeszedł z teatru amatorskiego. Na kursie reżyserskim PZKO, którego organizatorem był Władysław Niedoża z racji swej funkcji w PZKO w Czytelni Jabłonków /a instruktorem dyrektor teatru bielskiego Aleksander Gassowski/ zapadła decyzja powołania przy Teatrze Czeskocieszyńskim polskiego zespołu zawodowego. Na następnym kursie teatralnym w Czeskim Cieszynie został również Józef Gawłasiński wybrany jako aktor do tego zespołu. Pracował w Scenie Polskiej od roku 1952 aż do odejścia na emeryturę. /75/

60 lat Jana Zólicha

Dnia 4 sierpnia 1967 święcił również jubileusz 60-lecia swych urodzin jeden z ofiarnych pracowników kulturalno-społecznych i politycznych, jeden z redaktorów "Głosu Ludu" Jan Z o l i c h. Urodził się 4.8.1907 w Orłowej jako syn górnik. Od 1931 roku pracował w Komunistycznej Partii Czechosłowacji współpracując z piosenką KPC Karolem Śliwką, Jozefem Holubem i innymi przedstawicielami partii. Współpracował z organami KPC, redakcją "Głosu Robotniczego i Włosciańskiego" itd.

Potem emigrował do Związku Radzieckiego, gdzie pracował w zachodniej Syberii przy budowie wielkiej bazy przemysłowej. Tam też w 1937 roku skończył szkołę średnią i w roku 1938 wrócił do CSR, pracując tylko dorywczo.

Podczas okupacji hitlerowskiej pracował w Niemczech.

Po wyzwoleniu był w latach 1945-1947 sekretarzem Komitetu KPC w Karwinie, pomagał przy powstawaniu "Głosu Ludu", którego redaktorem był od roku 1947 aż do odejścia na emeryturę. Był członkiem pierwszego Zarządu Powiatowego PZKO w powiecie karwinińskim a potem Zarządu Głównego w Czeskim Cieszynie.

W roku 1951 stał się jedną z ofiar okresu wypaczeń i musiał kilka miesięcy przebywać na Słowacji. Później został rehabilitowany a w roku 1965 odznaczony Orderem Budowniczego Socjalizmu. Z okazji jubileuszu 60-lecia otrzymał dalsze państwowe odznaczenie, order "Za wybitną pracę".

/76/

Zgon poety Adolfa Fierli

W piątek dnia 8 września 1967 zmarł w Londynie jeden z przedstawicieli naszej literatury okresu międzywojennego na Śląsku Cieszyńskim, poeta Adolf F i e r l a, który w okresie okupacji hitlerowskiej dostał się aż do Anglii i po zakończeniu wojny tam też pozostał. W roku 1967 przebywał krótki czas na Śląsku po polskiej stronie.

Adolf Fierla był autorem kilku tomików poezji jak np. "Przydrożne kwiaty", "Dziwy na groniach", "Kolędy beskidzkie" i "Kopalnie słoneczne".

/77/

Z życia społeczeństwa polskiego

Sprawy szkolnictwa

Wolne soboty w szkołach

Od drugiego półrocza roku szkolnego 1966-67 czyli praktycznie od 1 lutego 1967 wprowadzone zostały również we wszystkich szkołach wolne soboty, czyli tydzień nauczania zmieścił się w 5 dniach normalnego tygodnia.

Spotkanie korespondentów gazetek dziecięcych

W dniach 16 i 17 maja 1967 odbył się w Czeskim Cieszynie Zjazd korespondentów gazetek dziecięcych "Ogniwa" i "Jutrzenki".

W spotkaniu tym wzięły udział redakcje obydwu gazet, "Głosu Ludu", "Zwrotu", przedstawiciele ZG PZKO oraz naczelny redaktor gazetki "Świerszczyk" z Polski Stanisław Aleksandrak.

Korespondentom wręczono książki ufundowane przez warszawskie wydawnictwa dziecięce, najaktywniejsi zaś otrzymali upominki od redakcji "Głosu Ludu" i "Zwrotu".

/78/

185 lat szkoły w Ligotce Kameralnej

W dniu 5 marca 1782 roku nadeszło do gminy Ligotki Kameralnej z Kancelarii Komory Cieszyńskiej zezwolenie na otwarcie polskiej szkoły elementarnej. Naukę w drewnianym budynku szkoły ligockiej rozpoczęto w jesieni tego samego roku.

Dla upamiętnienia tej rocznicy odbyły się w Ligotce Kameralnej uroczystości jubileuszowe w dniu 16.7.1967. W ramach tych uroczystości wydano broszurę pt. "Trud szkolny" przedstawiającą historię szkoły. W dniu uroczystości odsłonięto tablicę pamiątkową na budynku szkolnym, po czym zwiedzano wystawę prac uczniów i pamiątek z dziejów szkoły. Po południu zaś odbył się na boisku PZKO festyn z programem kulturalnym, który poprzedził barwny i urozmaicony pochod. Występował Chór Nauczycieli Polskich wraz z małymi zespołami, zespół regionalny "Sibica", Jura spod gronia z Maciejem oraz zespoły szkolne. Historię szkoły omówił dyrektor szkoły Wiktor Kubica.

Uroczystość szkolną połączona była z obchodem 20-lecia PZKO. Przedstawiciele ZG PZKO Henryk Jasiczek i Bronisław Liberda wręczyli zasłużonym aktywistom srebrne odznaki "Za zasługi". Poza tym odznakę tę otrzymał również zespół teatralny.

/79/

Zmiany personalne w szkołach

Z dniem 1 września 1967, czyli od początku nowego roku szkolnego doszło do kilku zmian w kierownictwach polskich szkół a to:

Dyrektor czeskokieszyńskiej dziewięciolatki Jan KOWALA przeszedł na stanowisko zastępcy dyrektora Polskiej Ogólnokształcącej Szkoły Średniej w Czeskim Cieszynie /jej dyrektorem jest Antoni Zahraj/.

Dyrektorem czeskokieszyńskiej dziewięciolatki został mianowany Ernest SEMBOL, dotychczasowy dyrektor dziewięciolatki w Karwinie II-Henryk.

Dyrektorem dziewięciolatki w Karwinie II-Henryk został mianowany Franciszek BUZEK.

/80/

Nowa organizacja roku szkolnego

Ministerstwo Szkolnictwa wydało nowe zarządzenia z ważnością od 1 września 1967 r., a więc od nowego roku szkolnego. Rok szkolny został podzielony na trzy okresy, przy czym wprowadzono: wakacje zimowe /23.12.-2.1./, wakacje półroczne /po ostatniej sobocie w styczniu/, tygodniowe wakacje wiosenne /przed ostatnim poniedziałkiem w marcu/.

Poza tym wprowadzono urzędowo 11-dniowy cykl nauczania /co druga sobota wolna/, obniżono tygodniowy wymiar godzin lekcyjnych, wydano nowe przepisy organizacyjne, pedagogiczno-higieniczne, aby nie dopuścić do przeciążania uczniów nauką w tym skróconym czasie. /81/

I n n e w a ż n e w y d a r z e n i a

Obchody 100-lecia urodzin Marii Skłodowskiej - Curie

W roku 1967 cały naród polski a zatem i my Polacy w Czechosłowacji obchodziliśmy 100-lecie urodzin wybitnej Polki i jednej z największych kobiet świata - Marii SKŁODOWSKIEJ-CURIE. W związku z tą rocznicą na całym naszym terenie odbył się szereg akcji, np. w Łazach wygłosił o Niej odczyt Józef Stebel w dniu 14.12.1967.

Choinka Noworoczna w Ostrawie

Dnia 29stycznia 1967 urządzono w lokalach konsultu PRL w Ostrawie tradycyjną Choinkę Noworoczną dla dzieci obywateli polskich mieszkających w okręgu Południowym. Dla dzieci teatrzyk lalek "Bajka" odegrał sztukę M. Kownackiej pt. "Orzeszek". Po przedstawieniu Dziadzio Mroz obdarzył dzieci paczkami z łakociami. Konsul PRL Jan Korczyński podjął w międzyczasie zgromadzonych rodziców lampką wina. /82/

Koncert Haliny Czerny-Stefańskiej

Laureatka Konkursu Chopinowskiego, jedna z wybitnych polskich pianistek Halina Czerny-Stefańska urządziła na naszym terenie dwa koncerty. Pierwszy w karwskim Domu Kultury odbył się dnia 28 lutego 1967, drugi w Domu Ludowym w Trzyncu w niedzielę dnia 5 marca 1967. Na program recitalu złożyły się utwory Beethovena, Brahmsa, Chopina, Szeligowskiego i Liszta.

Obydwa koncerty cieszyły się bardzo wielkim zainteresowaniem nie tylko polskiej publiczności. Koncert trzydniowy organizowany był z okazji 20 rocznicy podpisania umowy czechosłowacko-polskiej o wzajemnej współpracy. Publiczność obdarzyła pianistkę wielu brawami, kwiatami i upominkami. /83/

Wystawa polskich plakatów

W dniu 10 marca 1967 została otwarta w lokalach czeskosłowackiego Muzeum objazdowa wystawa pt. "Polski plakat polityczny". W uroczystym otwarciu wzięli udział: wicekonsul PRL z Ostrawy Kazimierz Janiszewski, delegacja ZG PZKO z przewodniczącym Eugeniuszem Suchankiem na czele, przedstawiciele powiatowych i miejscowych władz. /84/

Koncert 12-letniej pianistki

Dnia 20 marca 1967 koncertowała w Domu Kultury w Hawierzowie dwunastoletnia pianistka polska Janina Drathówna z Katowic. Słuchaczami jej recitalu byli przede wszystkim uczniowie szkół muzycznych. Mała pianistka wykazała wysoką dojrzałość interpretacji utworów Bacha, Mozarta, Beethovena, Mendelsona, Chopina i Suchonina. Nic więc w tym dziwnego, że otrzymała dużo braw a naturalnie i kwiatów. Po tym koncercie pianistka wyjechała na występy do Pragi. /85/

Pomnik w Oświęcimiu-Brzezince

W niedzielę dnia 16 kwietnia 1967 odbyła się uroczystość odsłonięcia pomnika męczeństwa na terenie obozu koncentracyjnego w Oświęcimiu-Brzezince, jako międzynarodowego wyrazu hołdu ofiarom pomordowanym przez faszystowskich oprawców - blisko 4 milionom ludzi 21 narodowości zagazowanych, zamęczonych, zgładzonych czy rozstrzelanych.

Pomnik stoi w miejscu, gdzie kończyła się ostatnia droga więźniów skazanych na śmierć, gdzie kończyły się tory kolejowe specjalnej bocznicy lagrowej, skąd transporty ludzi szły bezpośrednio do komór gazowych i krematorium.

U stóp tarasu z granitowej kostki, na którym wznosi się właściwy pomnik - jeszcze na torze kolejowym płonie wieczny znicz. Na stopniach tarasu ustawiono 19 płyt, na których w 19 językach wyryto napis: Miejsce męczeństwa i śmierci 4 milionów ofiar zamordowanych przez ludobójców hitlerizmu 1940-1945".

Międzynarodowa manifestacja pokojowa odbyła się przy udziale delegacji byłych więźniów Oświęcimia z 19 krajów, delegacji związków więźniowskich z całego świata. Po manifestacji odbył się koncert Filharmonii Krakowskiej, w czasie którego nastąpiło prawykonanie "Kantaty ku czci ofiar Oświęcimia" Krzysztofa Pendereckiego.

Spotkanie gusenowców

W niedzielę dnia 30 kwietnia 1967 odbyło się pierwsze po 22 latach spotkanie byłych więźniów obozu koncentracyjnego Mauthausen-Gusen - w ramach Miesiąca Pamiętnych Dni Oporu - w sali hotelu "Piast" w Czeskim Cieszynie. Obecna była również delegacja klubu gusenowców z Katowic, która przyniosła ze sobą oryginalny dzwon lagrowy, który ogłaszał pobudkę, zbiorkę na apel itd. /86/

Musikal gliwicki na naszym terenie

Państwowa Operetka Śląska w Gliwicach wystawiła na naszym terenie musikal Gerda Natshinskiego pt. "Mój przyjaciel Bunbury" /przeróbka sztuki Oscara Wilde'a pt. Brat marnotrawny/. Libretto według oryginału napisali H. Bez i J. Dogenhardt, tłumaczenie J. Macierakowskiego. Reżyser Henryk Drygalski stworzył z tego wszystkiego wielobarwny musical pełen tanców, humoru, melodii i dowcipnych dialogów. Przedstawienia odbyły się w dniach: 6 maja w Domu Kultury w Karwinie VI-Nowym Mieście i 7 maja w Teatrze Myrona w Ostrawie. /87/

Tablica pamiątkowa ofiar faszyzmu w Stonawie

W ramach obchodów tegorocznego święta państwowego 9 maja odsłonięto w Stonawie w niedzielę 7 maja tablicę pamiątkową ku czci ofiar faszyzmu w okresie drugiej wojny światowej z gminy Stonawy. Tablica ta została ufundowana przez organizację miejscową Związku Bojowników Antyfaszystowskich /Svazu protifašistických bojovníků/ przy moralnym i finansowym poparciu innych stonawskich organizacji społecznych oraz Miejscowej Rady Narodowej. Umieszczono ją na prawej stronie muru obok głównego wejścia do ratusza.

Uroczystość rozpoczęła się pochodem od czeskiej szkoły ku ratuszowi, gdzie najpierw złożono wieniec pod pomnikiem Wyzwolenia. Wstępem do właściwej uroczystości było przemówienie Jana Pribuli i apel poległych przy współudziale chóru męskiego "Sika". Żałobny werbel 39 razy towarzyszył nazwiskom poległych ofiar. Odsłonięcia tablicy dokonał przewodniczący MRN Jan Kubaczka, który też w swym przemówieniu przejął nad tablicą opiekę MRN. Potem nastąpiło składanie wienców i kwiatów przez delegacje organizacji społecznych, rodziny ofiar, działwę szkolną i dalszych obywateli. Po odegraniu hymnów państwowych udano się do Domu PZKO, gdzie odbyła się uroczysta akademia z programem artystycznym. Przemówienie okolicznościowe wygłosił dyr. Alojzy Drozd, program wykonały stonawskie chóry "Sika" i "Halka" wraz ze spiewakami chóru męskiego z Olbrachcic /ponieważ Stonawa i Olbrachcice mają wspólną organizację SPB/. Na zakończenie akademii odśpiewano oryginalny tekst "Hymnu Guseńców" /88/

Sibica w Świdniku

W sobotę 17 czerwca i w niedzielę 18 czerwca 1967 odbył się w amfiteatrze w Świdniku festiwal czy koncert utworów kompozytorów ukraińskich i występów folklorystycznych w programie estradowym pt. "Z ludowych źródeł" i "Przyswieca nam jasne słońce".

W niedzielne popołudnie odbywała się w tym samym miejscu "Estrada Przyjaźni", na której popisywały się: węgierski zespół, nasz zespół regionalny z Sibicy, podukielski zespół ukraiński z Preszowa, państwowy zakarpacki zespół taneczny z Użhorodu.

Obecni byli przedstawiciele Komunistycznej Partii Słowacji, delegacje Csemadoku i ZG PZKO. /89/

Polska niedziela w Ostrawie

W ramach wystawy Ostrawa 1967 czyli "O 67" odbyła się na Czarnej Łące na terenie wystawy tradycyjna już akcja pt. "Polska niedziela". Tym razem się świetnie udało, bo była słoneczna pogoda. Obecni byli m. in.: Edward Gierek /pierwszy sekretarz KW PZPR z Katowic/, Jerzy Ziętek /przewodniczący WRN z Katowic/, Oldřich Voleník /pierwszy sekretarz KO KPC w Ostrawie/, Jan Mušal /przewodniczący ORN w Ostrawie/. W programie odbyła się Rewia Zespołów Estradowych Śląskiego Okręgu Wojskowego z Wrocławia, estrada w wykonaniu artystów z Katowic /"Czarne Koty" /połączona z pokazem mody Katowickiego

Domu Mody "Elegancja". Wystąpił również 80-osobowy Zespół Piosenki i Tańca Ziemi Cieszyńskiej. Był też Teatr Piosenek w wykonaniu studentów z Katowic. Wieczorem zaś wyświetlono film polskiej produkcji pt. "Marysienka i Napoleon". /90/

Estrada przyjaźni w Karwinie VI

W dniu 24 czerwca 1967 odbyła się w Domu Kultury w Karwinie VI ciekawa impreza nazwana "Estradą przyjaźni" której organizatorami byli: Radio Czechosłowackie Ostrawa, Polskie Radio Karowice i Klub Zakładowy Zw. Zawodowych kopalni Armii Czechosłowackiej w Karwinie. Program wykonali artyści i zespoły z Polski i Czechosłowacji. Z polskich artystów byli to: Sława Przybylska, Tadeusz Woźniakowski, Jerzy Offierski, zespół radia katowickiego "Metrum" pod kierownictwem Zbigniewa Kalemby, kwartet harmonijek ustnych z Chorzowa, zespół big-beatowy "Pachoły", dziewczęcy zespół wokalny "Koliberki".

Z Czechosłowacji były to: zespół jazzowy VOX z Przerowa ze śpiewakiem Pawłem Novákiem, orkiestra bez dyrygenta, solistka Magda Špačková, Petr Duřešek, zespół wokálny-muzyczny "Klokan". Wszystkich zaś przysłała przywitać "Przyjaźń". Konferansjerką była Halina Ziolkowska /aktorka Teatru im. Wyspiańskiego z Katowic/ a konferansjerem w języku czeskim Václav Čápek /redaktor radia ostrawskiego/. /91/

Warszawska "Harfa" w Trzyńcu

Po udanym tournée koncertowym na Węgrzech, Bułgarii i Jugosławii zawitał z rewizytą za zeszłoroczny koncert "Hutnika" w Warszawie - na nasz teren chor męski Towarzystwa Śpiewaczego "Harfa" z Warszawy. Koncertował w dniu 21 sierpnia, 1967 w sali Domu Ludowego w Trzyńcu. Dyrygentem tego chóru był przez długi czas Wacław Lachman, obecnym dyrygentem jest Jerzy Kołaczkowski. Program koncertu był gorąco oklaskiwany przez liczną zebraną publiczność. Gorąco przyjęto również piosenki takie jak "Bogurodzica", "Popule meus" a naturalnie także "Alarm" Kołaczkowskiego. Ostatnie dwie piosenki wykonali goście razem z "Hutnikiem" /z tego jedną pod batutą Karola Wronki, dyrygenta "Hutnika"/. Przy tej okazji otrzymał Karol Wronka, złotą odznakę śpiewacza Zjednoczenia Polskich Zespołów Śpiewaczych i Instrumentalnych w Warszawie, zaś z ramienia ZG PZKO "Medal 20-lecia PZKO" wręczył mu Eugeniusz Fierla.

Warto przypomnieć, że "Harfa" występowała również w programie tegorocznego Świąta Goralskiego w Jabłonkowie. /92/

"Hutnik" w NRD

Zespół Klubu Zakładowego Związków Zawodowych Huty Trzyńskiej "Hutnik" pracujący w ramach Jednolitego Ośrodka Kulturalnego /JOK/ w Trzyńcu, przebywał w dniach 14-18 września 1967 w Niemieckiej Republice Demokratycznej, mianowicie w Budziszynie i Grosspostwitz.

Był tam chór żeński, kwartet męski i tercet żeński. Koncerty "Hutnika" cieszyły się wielką popularnością ze względu na interesujący program /od renesansowej polifonii aż do modernistycznych form/ oraz bardzo dobre wykonanie. Np. w Bużiszynie było na koncercie około 700 słuchaczy, zaś w Grosspostwitz około 450. Zespół z NRD ma przybyć z rewizytą w przyszłym roku do Trzynca. /93/

Festiwal Folkloru Ziem Górskich

W ramach III Festiwalu Folkloru Ziem Górskich, jaki odbył się w Bukowinie Tatrzańskiej, urządzono również konkurs gawędziarzy pt. "Sabałowe bajanie". W konkursie tym wystąpił również popularny na naszym terenie "Maciej" czyli Ludwik Cienciała z Trzynca-Lesznej Dolnej oraz Józef Ondrusz z Kerwiny, III-Darkowa. Oba mieli wielkie powodzenie, zyskali wyróżnienia i nagrody. Za zaproszenie naszej delegacji Sekcji Folklorystycznej na ten ciekawy festiwal podziękował przewodniczący tej sekcji Daniel Kadzubiec. /94/

Jubileusz kwartetu P. Kalety

W roku 1967 upływa 35 lat od rozpoczęcia pracy popularnego i znanego na naszym terenie muzycznego zespołu kameralnego, zwanego po prostu "kwartetem Kalety". Jego pierwsza próba odbyła się dnia 4 lipca 1932. Pierwszeskrzypce grał inicjator powstania tego zespołu Paweł Kaleta i gra je przez całe 35 lat do dnia dzisiejszego. Drugie skrzypce grał Henryk Klusak /po roku przeszedł na altówkę/, od 1933 Józef Raszką /późniejszy dyrygent Orkiestry Domu Robotniczego/, później Franciszek Grzegorz /odszedł do orkiestry operowej w Ostrawie/, Stanisław Lipka /obecnie inżynier Huty Trzynieckiej/, Władysław Kamieniecki /obecnie dyrygent orkiestry tanecznej/, Miroslav Štyvar /dyrektor szkoły muzycznej/ i wreszcie Brunon Rygiel, który gra dotąd. Na altówce grał początkowo nauczyciel Podola, potem od 1947 roku Jan Myrdacz i gra dotychczas. Na wiolonczeli grał Rudolf Pinkas, po nim Karol Wojnar /aż do wojny/, Brunon Wojaczek /po wyzwoleniu/, obecnie członek orkiestry operowej w Ostrawie, wreszcie Karol Rykała.

Początkowo grano utwory łatwiejsze, menuety i walczki, ale z biegiem czasu na pulpitach pojawił się Haydn i inni wybitni kompozytorzy kwartetów smyczkowych.

Zespół przeżywał swe różne wzloty i upadki. Szczytowym osiągnięciem było chyba uzyskanie na ogólnopanstwowym konkursie w Pradze w roku 1955 złotego medalu i pierwszego miejsca w kategorii amatorskich zespołów kameralnych. /94/

Wystawa plastyków JOK-u w Trzyncu

Grupa plastyków pracująca przy Jednolitym Ośrodku Kulturalnym w Trzyncu urządziła wystawę swych prac, która została otwarta w poniedziałek dnia 4 grudnia 1967 w lokalach nowego i nowoczesnego "Domu Hotelowego" w osiedlu Terasa.

Wystawiali na niej swe prace: Gustaw Nowak, Stanisław Kraus, Rudolf Kobiela /wszyscy trzej członkowie SLA/, L. Uhlář, Wojnar, Novotný, Myrdacz, Siedloczek, Leon Świder.

Program kulturalny na otwarciu wykonał kwartet Pawła Kalety, oceny prac dokonał prof. Karol Prymus z Cieszyna /Polska/. /95/

Pomnik w Lesznej Dolnej

W niedzielę dnia 5 listopada 1967 został odsłonięty pomnik ofiarom faszyzmu w Trzyncu-Lesznej Dolnej. Jest on dziełem artysty Franciszka Świdra. Przedstawia rzeźbioną bryłę piaskowca, na której wyrzył artysta nazwiska 37 ofiar faszyzmu hitlerowskiego. /96/

Koncert nauczycieli węgierskich

W dniu 17 listopada 1967 odbył się w sali hotelu "Piast" w Czeskim Cieszynie koncert Centralnego Chóru Nauczycieli Węgierskich w CSRS, pracujący w ramach organizacji Csemadoku na Słowacji. Zespół ten zatrzymał się w Czeskim Cieszynie na drodze do Polski, gdzie miał występować z okazji Dnia Nauczyciela w Katowicach, Bytomiu i Zabrze. /97/

S c e n a P o l s k a

Scena Polska Teatru Czeskocieszyńskiego przygotowała w roku 1967 następujące pozycje premierowe:

"Mazepa" - tragedia w 5 aktach Juliusza Słowackiego. Reżyseria Alojzy Nowak, scenografia Władysław Cejnar. Premiera 10 lutego 1967 w Czeskim Cieszynie.

"Ostatnia stacja" - sztuka w II częściach z akcją, która odbywa się dnia 1 maja 1945 w oblężonym Berlinie. Autor Eruch Maria Remarque; reżyser Witold Rybicki, scenograf Władysław Cejnar. Premiera 7 kwietnia 1967 w Czeskim Cieszynie.

"Paryżanin" - farsa Claude Magnie'ego w tłumaczeniu Kazimierza Piotrowskiego, reżyserii Alojzego Nowaka, scenografii Adolfa Bartosza. Kostiumy według Slávky Čihákovéj - jako gościa. Premiera 25 kwietnia 1967.

"Przygody dobrego wojaka Szwejka" - musical ludowy według Jaroslava Haška, w tłumaczeniu Henryka Jasiczka, adaptacji scenicznej A. Fencla, reżyserii Zdenka Bittla /kierownika artystycznego Sceny Czeskiej TC, odznaczonego orderem "Za wybitną pracę"/, scenografii Adolfa Bartosza. W roli tytułowej Janusz Bobek. Warto zaznaczyć, że w 19 scenach "Przygód Szwejka" występuje ponad 60 postaci, zaś kompletny zespół SP liczy zaledwie 23 osoby. A więc wysiłek sceniczny ogromny!

"Drewniana miska" - dramat E. Morrisona w reżyserii Alojzego Nowaka. Premiera odbyła się dnia 15.9.1967 w Czeskim Cieszynie.

"Droga przez mekę" - A. Tołstoja, w reżyserii Alojzego Nowaka, adaptacji scenicznej Jerzego Adamskiego, scenografii Wiesława Langego. Była to setna z kolei od powstania zespołu /w 1951 roku/ premiera, wystawiona w ramach obchodów 50 rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej.

"Ciotka Karola" - komedia muzyczna Brandona Thomasa, w reżyserii Witolda Rybickiego. Premiera odbyła się dnia 17 grudnia 1967 w Czeskim Cieszynie.

Wycig Pokoju

Jubileuszowy XX Wycig Pokoju Warszawa-Berlin-Praga rozpoczął się startem w Warszawie w dniu 10 maja 1967 a na trasie przeszło 2.270 km zgromadził przeszło 120 kolarzy z 20 państw /Polska, Anglia, CSRS, Rumunia, ZSRR, Szwajcaria, Jugosławia, Bułgaria, NRD, Dania, NRF, Maroko, Algier, Belgia, Węgry, Kuba, Mongolia, Francja, Finlandia, Holandia/. Wycig podzielony był na 16 etapów a zakończył się dnia 25 maja 1967 w Pradze. Po raz pierwszy zastosowano tzw. limit czasowy, to znaczy, że zawodnik, który nie ukończył etapu w określonym czasie /którym był czas zwycięzcy + 15 % tego czasu/ został wykluczony z dalszego udziału w wycigu. Brano jednak w rachubę nieprzewidziane okoliczności, jak np. warunki atmosferyczne, zbiorowe kraksy, upadki itd.

W klasyfikacji indywidualnej zwycięzcy uplasowali się następująco: 1. Maas /Belgia, 55:23:24/, 2. Kirilow /Bułgaria, 55:28:33/, 3. Magiera /Polska, 55:29:58/, 4. Smolík /CSRS, 55:30:41/, 5. Hoffman /NRD, 55:30:51/, 6. Bławdzin /Polska, 55:31:08/, 7. Heintr /Francja/, 8. Doleżal /CSRS, 55:32:45/, 9. Malis /NRD/, 10. Sajdchużin /ZSRR/, 12. Kegel, 15. Polewiak /obaj Polska/.

Drużynowo ten wycig wygrała Polska /166:26:57 g./, drugi raz po 19 latach - pierwszy raz w roku 1948 w obu kierunkach, w następnych 7 razy była na drugim miejscu/ 2. NRD /166:31:09/, 3. CSRS /166:38:38/, 4. Bułgaria, 5. ZSRR, 6. Belgia, 7. NRF, Berlin Zachodni, 8. Jugosławia, 9. Węgry, 10. Szwecja, 11. Rumunia, 12. Holandia, 13. Anglia, 14. Dania, 15. Maroko, 16. Algier, 17. Finlandia.

/98/

P r a s a i w y d a w n i c t w a

Z w r o t

Nowy rocznik "Zwrotu" /XVIII/ wyszedł w zmienionej szacie zewnętrznej. Zmniejszył się format czasopisma na 16 x 23 cm /po obcięciu introligatorskim/, posiadał jednak 32 strony druku oraz kolorową okładkę.

Od grudnia 1966 pracowała redakcja tego miesięcznika w poszerzonym składzie a to: Jan Rusnok - redaktor naczelny, Henryk Jasiczek - redaktor literacki, Tadeusz Berger - grafik oraz B. Babilonowa - siła administracyjna. /99/

G ł o s L u d u

Pismo to wprowadziło na swe szpalty z okazji Roku Jubileuszowego PZKO specjalną rubrykę pod nazwą "Trybuna dwudziestu tysięcy" - gdzie omawiano najróżniejsze problemy dotyczące dwudziestotysięcznej rzeszy członków PZKO i w przeważającej liczbie czytelników oraz odbiorców "Głosu Ludu".

Jubileusz "Gazetki Pioniera"

W piątek dnia 15 grudnia 1967 odbyło się uroczyste spotkanie z okazji 15-lecia czasopisma dziecięcego "Gazetki Pioniera", wychodzącej w języku polskim dla pionierów w polskich szkołach na naszym terenie. Redaktorem polskiej wersji jest Janina Kowalska. Na uroczystym spotkaniu byli obecni: przedstawicielka Komitetu Okręgowego Czechosłowackiego Związku Młodzieży z Ostrawy M. Petrželová, przedstawiciele ZP CZM z Karwiny, redakcji bratnich gazetek "Jutrzenki" i "Ogniwa", redakcji "Głosu Ludu". Był również przedstawiciel ZG PZKO Tadeusz Chrzaszcz, który wręczył redakcji "Medal 20-lecia PZKO" w uznanie zasług. Poza tym redakcja otrzymała odznaczenie Komitetu Okręgowego CZM "Za wzorową pracę z pionierami". /100/

Zaolziańskie "Poglądy"

Dwutygodnik literacko-społeczny "Poglądy" wychodzący w Katowicach pod redakcją pisarza Wilhelma Szewczyka poświęcił jeden z kwietniowych numerów /nr 8 z datami 15-30.4.1967/ całkowicie problematyce naszego życia związkowego i społecznego. Znalazły się tam artykuły: Eugeniusza Suchanka /20 lat PZKO/, doc. Alojzego Sivka /Ludzie z ludźmi/, dra Józefa Mazurka /Ruch oporu i martyrologia Polaków na Zaolziu/, Stanisława Wilczka - sekretarza "Poglądów" /Polska prasa na Zaolziu/, Bolesława Lubosza /Wóz Melpomeny - o Scenie Polskiej/, Władysława Oszeldy /Z małych spotkań wielka przyjaźń/. Poza tym, umieszczono tam obszerny słownik działaczy PZKO, zdjęcia prac naszego środowiska artystycznego /Bronisława Liberdy, Gustawa Fierli, Bronisława Firli, Dominika Figurnego, Tadeusza Bergera/, "Kronikę kulturalną Zaolzia" opracowaną przez Henryka Jasiczka, wspomnienia Wiktora Sembola, dalej wiersze Henryka Jasiczka, Władysława Sikory, Gustawa i Wilhelma Przeczka oraz fraszki Janusza Gaudyna.

Numer ten na pewno przyczynił się bardzo do spopularyzowania na terenie Polski naszych osiągnięć pracy zwiąkowej. /101/

W dniach 12 i 13 maja 1967 gościli na naszym terenie również redaktorowie "Poglądów" - Wilhelm Szewczyk /redaktor naczelny/, Jan Pierzchała /zast. red. nacz./, Stanisław Wilczek /sekretarz redakcji/. W czasie spotkań z kierownictwem ZG PZKO oraz członkami grupy literackiej SLA wyrażana im gorące podziękowania za wkład do uprzystępnienia naszych zdobyczy na terenie całej Polski.

W y d a w n i c t w a

"Fraszki i fraszeczki" - Janusza Gaudyna. Nakładem wydawnictwa Profil w Ostrawie. Stron 111, nakład 1.650 egz., cena 6,- Kčs. Okładka, ilustracje i układ graficzny Bronisława Liberdy.

Kalendarz Śląski 1968 - rocznik VII. Redagował Henryk Jasiczek z zespołem. Okładka: Václav Bláha. Ilustracje: Maria Malecka. Układ graficzny: Václav Beránek i Jaroslav Rusek. Wydawnictwo Profil w Ostrawie. Drukiem Tisk, záv.3, Český Těšín. Nakład 10.500 egz., stron 206, cena 12 Kčs.

"Pokus o smír" /Próba pojednania/ - to drugi z kolei - po książce "Krásné housle" - tomik wierszy Henryka Jasiczka w przekładzie czeskim. Wydał ten tomik Československý spisovatel, wydawnictwo w Pradze, w tłumaczeniu Oldřicha Rafaja, Ericha Sojki i Jana Pilařa. Życiorys, charakterystykę twórczości napisał dr Oldřich Rafaj. Większość wierszy należy do tomiku "Blizny paměti", który został nagrodzony przez Związek Pisarzy Czechosłowackich w Pradze. /102/

Z e s t a t y s t y k i o g ó ł n o z w i ą z k o w e j

Wykaz statystyczny z dnia 28 lutego 1967 podawał, że na całym terenie działalności związkowej pracowały:

oznaczenie - wskaźnik	Frydek-Mistek	Karwina	Razem
<u>K l u b y:</u>			
młodzieżowe	18	28	46
kobiet	1	15	16
propozycji	1	6	7
emerytów	-	1	1
<u>r a z e m</u>	<u>20</u>	<u>50</u>	<u>70</u>
<u>C h ó r y:</u>			
żeńskie	5	4	9
męskie	1	7	8
mieszane	4	12	16
małe zespoły wokalne	1	1	2
<u>r a z e m</u>	<u>11</u>	<u>24</u>	<u>35</u>
<u>Zespoły artystyczne:</u>			
wokalne	11	25	36
instrumentalne	4	11	15
teatralne	22	19	41
kameralne formy sceniczne	4	8	12
taneczne	7	12	19
dziecięce	-	3	3
<u>r a z e m</u>	<u>48</u>	<u>78</u>	<u>126</u>

oznaczenie - wskaźnik	Frydek-Mistek	Karwina	Razem
<u>Kółka zainteresowania:</u>			
ping-pong	2	12	14
szachy	1	7	8
siatkowka	2	5	7
sport.-turystyczne	3	2	5
gimnastyczne	1	1	2
fotografikow	1	2	3
radiofonii	-	1	1
filatelistów	-	1	1
gosp. domowego	-	1	1
r a z e m	10	32	42
<u>Lokale świetlicowe:</u>			
własne lub wynajęte do			
własnego użytku	16	33	49
w szkołach	16	2	18
w restauracjach /gospodach/	6	8	14
w Domach Kultury	1	6	7
razem z innymi organiz. FN	-	2	2
bez lokalu	1	1	2
r a z e m	40	52	92

/103/

O g ó l n a o c e n a r o k u

Rok 1967 był w naszym życiu związkowym rokiem bardzo ważnym, bo przecież rokiem obchodów dwudziestolecia powstania i pracy naszego PZKO. Doszło w nim do reorganizacji naczelnych władz związkowych /wznowienie funkcji sekretarza związkowego, zakończenie funkcji przewodniczącego ZG jako pracownika etatowego/. W tym Roku Jubileuszowym punktem kulminacyjnym był, jak pisaliśmy, FESTIWAL, który stał się potężną manifestacją ludności polskiej na naszym terenie. Również dalsze imprezy jubileuszowe, jak Wystawa dorobku PZKO, wystawa twórczości członków SLA, koncert jubileuszowy z prawykonaniem wielu utworów naszych kompozytorów i wiele dalszych akcji i imprez nadawały całej czynności związkowej uroczystego charakteru, jubileuszowego. Zrealizowano też zobowiązanie w akcji "20 świetlic na 20-lecie PZKO".

B I B L I O G R A F I A - r o k 1967

1. Głos Ludu z 28.1.1967, str. 1.
2. Głos Ludu z 18.11.1967, str.1.
3. Głos Ludu z 23.9.1967, str.1.
4. Głos Ludu z 31.1.1967, str.2; 2.2.1967, str.2.
5. Głos Ludu z 25.4.1967, str.1.
6. Głos Ludu z 13.5.1967, str.1; 19.10.1967, str.1.
7. Głos Ludu z 2.11.1967, str.4.
8. Głos Ludu z 18.7.1967, str.1.
9. Głos Ludu z 25.4. 1967, s. 1,3; Zwrot 1967, V, 4-5.
10. Głos Ludu z 2.2.1967, s.1;
Protokoł zebrania plenarnego z 31.1.1967.
11. Głos Ludu z 13.4.1967, s.1;
Protokoł zebrania plenarnego z 11.4.1967.
12. Głos Ludu z 15.6.1967, s.3; 17.6.1967, s.5;
Protokoł zebrania plenarnego z 13.6.1967.
13. Głos Ludu z 14.9.1967, str.3.
14. Głos Ludu z 18.5.1967, str.1.
15. Głos Ludu z 15.4.1967, s.1.; Zwrot 1967, V, s. 31.
16. Głos Ludu z 2.11.1967, s.2.
17. Głos Ludu z 29.4.1967, s.5; 13.5.1967, s.5.
18. Zwrot 1967, VII, s. 30.
19. Zwrot 1967, V, s. 30.
20. Głos Ludu z 13.4.1967, s.1; 20.4.1967, s.1.
21. Głos Ludu z 4.7.1967, s.1,2,4.
22. Głos Ludu z 11.7.1967, s.3.
23. Protokoł zebrania prezydium ZG PZKO z 18.7.1967.
24. Głos Ludu z 6.7.1967, s.1; 20.7.1967, s.1;
Zwrot 1967, VIII, 30.
25. Głos Ludu z 19.9.1967, s.1; Zwrot 1967, IX, 26-27; X, 30.
26. Głos Ludu z 13.4.1967, s.3; 31.8.1967, s.3; 3.9.1967, s.3;
21.10.1967, s.5; Zwrot 1967, X, s. 31.
27. Głos Ludu z 30.9.1967, s.5; 5.10.1967, s.3.
28. Głos Ludu z 31.10.1967, s.1.
29. Głos Ludu z 2.11.1967, s.3; 14.11.1967, s.3.
30. Głos Ludu z 23.11.1967, s.3; 5.12.1967, s.3;
Zwrot 1967, XII, 16-17.
31. Głos Ludu z 11.11.1967, s.5; 14.11.1967, s.3.
32. Głos Ludu z 21.10.1967, s.1.
33. Głos Ludu z 11.11.1967, s.5; 28.11.1967, s.1; 30.11., s.2;
Zwrot 1967, XII, s. 30.

34. Głos Ludu z 12.12.1967.
35. Głos Ludu z 21.3.1967, s.3; Zwrot 1967, IV, s.29.
36. Głos Ludu z 4.3.1967, s.5; 11.4.1967, s.3.
37. Głos Ludu z 10.6.1967, s.5; Zwrot 1967, VII, s.30-31.
38. Głos Ludu z 28.11.1967, s.3.
39. Głos Ludu z 15.12.1966.
40. Głos Ludu z 24.10.1967, s.3.
41. Głos Ludu z 31.1.1967, s.3.
42. Głos Ludu z 6.5.1967, s.3.
43. Zwrot 1967, II, s.28-29.
44. Głos Ludu z 13.6.1967, s.3; Zwrot 1967, VI, s.15.
45. Głos Ludu z 15.6.1967, s.3; Zwrot 1967, VII, s.26-27.
46. Głos Ludu z 20.6.1967, s. 34; 24.6.1967, s.5.
47. Zwrot 1967, VI, s. 31.
48. Zwrot 1967, X, s. 31.
49. Głos Ludu z 16.11.1967, s.3; 21.11.1967, s.3;
23.11.1967, s.3; Zwrot 1967, XII, s. 17.
50. Głos Ludu z 10.10.1967, s.3.
51. Głos Ludu z 19.10.1967, s.3;
Zwrot 1967, IV, s. 30; 1968, I, s. 10.-11.
52. Głos Ludu z 10.8.1967, s.3; 16.9.1967, s.5.
53. Głos Ludu z 18.3.1967, s.4; 25.3.1967, s.7.
54. Zwrot 1967, II, s. 30; XII, s. 31.
55. Zwrot 1967, IV, s. 27.
56. Zwrot 1967, IV, s. 27-28.
57. Głos Ludu z 29.3.1967, s.3.
58. Głos Ludu z 2.5.1967, s.3; 27.5. 1967, s.5.
59. Głos Ludu z 15.4.1967, s.5; 25.4.1967, s.3.
60. Głos Ludu z 1.6.1967, s.1; Zwrot 1967, V, s.30.
61. Zwrot 1967, VII, s. 31.
62. Głos Ludu z 13.6.1967, s.3.
63. Głos Ludu z 12.8.1967, s.5; 22.8.1967, s.1; 24.8., s.2;
Zwrot 1967, VIII, s.31, IX, s.18-19.
64. Głos Ludu z 31.8.1967, s. 1.; 5.9.1967, s.1.
65. Głos Ludu z 19.9.1967, s.3; Zwrot 1967, X, s. 20.
66. Głos Ludu z 17.10.1967, s. 1, 3.
67. Głos Ludu z 17.10.1967, s.3.
68. Zwrot 1968, I, str. 30.
69. Głos Ludu z 18.11.1967, s.5; 21.11.1967, s.1;
Zwrot 1968, I, s. 30.
70. Głos Ludu z 15.7.1967, s.1; Zwrot 1967, VIII, s.31.

71. Głos Ludu z 16.11.1967, s.3.
72. Zwrot 1967, III, 29.
73. Zwrot 1967, III, s. 26; IX, s. 31.
74. Głos Ludu z 25.3.1967, s.1.
75. Głos Ludu z 20.5.1967, s.3.
76. Głos Ludu z 3.8.1967, s.1; 5.8.1967, s.2.
77. Głos Ludu z 12.9.1967, s.3.
78. Głos Ludu z 20.5.1967, s.1; Zwrot 1967, VI, s.31.
79. Głos Ludu z 13.7.1967, s.1; 18.7.1967, s.3;
Zwrot 1967, IX, s. 31.
80. Głos Ludu z 12.9.1967, s.3.
81. Głos Ludu z 29.8.1967, s.1; 2.9.1967, s.5.
82. Głos Ludu z 21.1.1967, s.1.
83. Głos Ludu z 4.3.1967, s.5; Zwrot 1967, IV, s.29.
84. Głos Ludu z 16.5.1967, s.1.
85. Zwrot 1967, IV, s. 29.
86. Głos Ludu z 27.4.1967, s.1.
87. Głos Ludu z 29.4.1967, s.5; 30.5.1967, s.3.
88. Zwrot 1967, VIII, s. 31.
89. Głos Ludu z 22.6.1967, s.1.
90. Głos Ludu z 15.6.1967, s.1; 20.6.1967, s.3.
91. Głos Ludu z 17.6.1967, s.5.
92. Głos Ludu z 12.8.1967, s.5; 26.8.1967, s.8;
Zwrot 1967, IX, s. 31.
93. Zwrot 1967, X, 31.
94. Zwrot 1967, XI, 20-22.
95. Zwrot 1967, XII, 30.
96. Głos Ludu z 2.11.1967, s.1; Zwrot 1967, XII, s.31.
97. Głos Ludu z 11.11.1967, s.5; 18.11.1967, s.1.
98. Głos Ludu z 6.6.1967, s.4; 27.5.1967, s.1,6.
99. Głos Ludu z 19.1.1967, s.3.
100. Głos Ludu z 19.12.1967, s.1.
101. Głos Ludu z 22.4.1967, s.5; Zwrot 1967, V,14; VI,31.
102. Zwrot 1967, XII, 30.
103. Sprawozdanie z działalności kulturalnej Kół w czasie
od kwietnia 1966 do kwietnia 1967.

- o - o - o -

Uwaga: Rocznik 1967 "Głosu Ludu" znajduje się w archiwum redakcji tego czasopisma w Ostrawie.